

**T.C.
GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

SOSYAL HİZMET YÖNETİMİ ANA BİLİM DALI

**KADIN CİNAYETLERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN POISSON
VE NEGATİF BİNOM MODELLERİ İLE İNCELENMESİ: TÜRKİYE
ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS

BURCU AKSOY

**Haziran 2026
GÜMÜŞHANE**

**T.C.
GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

SOSYAL HİZMET YÖNETİMİ ANA BİLİM DALI

**KADIN CİNAYETLERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN POISSON
VE NEGATİF BİNOM MODELLERİ İLE İNCELENMESİ: TÜRKİYE
ÖRNEĞİ**

**INVESTIGATING THE FACTORS AFFECTİNG FEMICIDE USING
POISSON AND NEGATIVE BINOMIAL MODELS: THE CASE OF
TÜRKİYE**

YÜKSEK LİSANS

BURCU AKSOY

**Haziran 2026
GÜMÜŞHANE**

LEE

**GÜMÜŞHANE
ÜNİVERSİTESİ**

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

T.C.

GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

SOSYAL HİZMET YÖNETİMİ ANA BİLİM DALI

**KADIN CİNAYETLERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN POISSON
VE NEGATİF BİNOM MODELLERİ İLE İNCELENMESİ: TÜRKİYE
ÖRNEĞİ**

**INVESTIGATING THE FACTORS AFFECTING FEMICIDE USING
POISSON AND NEGATIVE BINOMIAL MODELS: THE CASE OF
TÜRKİYE**

YÜKSEK LİSANS

BURCU AKSOY

DANIŞMAN: DOÇ. DR. TOLGA ZAMAN

Haziran 2026

GÜMÜŞHANE

KABUL VE ONAY

Doç. Dr. Tolga ZAMAN danışmanlığında, **Burcu AKSOY** tarafından hazırlanan “**Kadın Cinayetlerini Etkileyen Faktörlerin Poisson ve Negatif Binom Modelleri İle İncelenmesi: Türkiye Örneği**” isimli bu çalışma, 24/06/2026 tarihinde yapılan lisansüstü tez savunma sınavı sonucunda **Oy Birliği** ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından **Yüksek Lisans Tezi** olarak kabul edilmiştir.

.....
Dr. Öğr. Üyesi Fatih SAĞLAM (Başkan)

.....
Doç. Dr. Tolga ZAMAN (Danışman)

.....
Dr. Öğr. Üyesi İbrahim Yücel (Üye)

Lisansüstü tez savunma sınavında başarılı bulunarak kabul edilen bu tezin ciltlenmiş hali, /..... /..... tarihli ve / sayılı Enstitü Yönetim Kurulu toplantısında görüşülmüş ve tez yazım kılavuzuna uygun bulunarak onaylanmıştır.

Prof. Dr. Duygu Özdeş
Enstitü Müdürü

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK BEYANI

Yüksek Lisans Tezi olarak hazırlamış olduğum “**Kadın Cinayetlerini Etkileyen Faktörlerin Poisson ve Negatif Binom Modelleri İle İncelenmesi: Türkiye Örneği**” isimli bu tezimin, tamamen kendi çalışmam olduğunu, danışmanımın sorumluluğunda hazırladığımı, her alıntıya kaynak gösterdiğimi, alıntı yaptığım tüm çalışmaları kaynakçada belirttiğimi ve Gümüşhane Üniversitesi’nin lisanslı kullanıcısı olduğu intihal yazılım programı ile Lisansüstü Eğitim Enstitüsü’nün belirlediği kısıtlara uygun olarak raporladığımı taahhüt ederim. Tezimin kâğıt ve elektronik kopyalarının Gümüşhane Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü arşivinde saklanmasına izin verdiğimi onaylarım.

24/06/2026

.....

Burcu AKSOY

TEŞEKKÜR

Tez yazma sürecim boyunca bilgisiyle, sabrıyla ve deneyimleriyle her zaman desteklerini hissettiğim kıymetli danışman hocam Doç. Dr. Tolga ZAMAN'a, tüm hayatım boyunca olduğu gibi çalışma ve araştırma sürecimde de maddi ve manevi olarak her zaman destekçilerim olan annem Vesile AKSOY, babam Ahmet AKSOY'a ve her kararımda yanımda olan kız kardeşim Bahar AKSOY'a teşekkürlerimi sunuyorum.

Burcu AKSOY
GÜMÜŞHANE – 2026

ÖZET

Kadın cinayetleri hem Türkiye’de hem de dünyada meydana gelen en önemli sorunlardan biridir. Kadın cinayeti bir kadının yalnızca kadın olduğu için öldürülmesidir. Kadın cinayetleri sadece adli bir vaka olmamakla birlikte önemli bir sosyal hizmet sorunudur. Türkiye’de kadın cinayetlerinin oranı azımsanmayacak kadar fazladır ve kadın cinayetlerini etkileyen birçok faktör vardır. Bu çalışma; kadın cinayetlerini etkileyen faktörlerin belirlenmesi amacı taşımaktadır. Bu kapsamda kadın cinayetleri sayısı bağımlı değişken olarak ele alınmış olup işsizlik oranı, boşanma oranı, istihdam oranı, kaba doğum hızı ve cinsiyet eşitliği bağlamında okul öncesi, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim düzeylerindeki eğitim endeksleri bağımsız değişkenler olarak modele dâhil edilmiştir. Çalışmada söz konusu değişkenler kullanılarak kadın cinayetleri sayısı Poisson regresyon ve negatif binom regresyon analiz yöntemleri ile modellenmiştir. Elde edilen bulgular çerçevesinde kadın cinayetlerine etki eden sosyal, ekonomik ve demografik etkenlerin belirlenmesi ve bu doğrultuda politika geliştirme süreçlerine katkıda bulunmasını amaçlanmaktadır. Çalışmada, 2023 ve 2024 yıllarına ait veriler Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)’ndan elde edilmiştir. Poisson regresyon ve negatif binom regresyon modeli kapsamında, uygun link fonksiyonunun belirlenmesinde bilgi kriterlerinden faydalanılmıştır. Belirlenen en uygun link fonksiyonu kullanılarak Poisson regresyon analizi ve negatif binom regresyon yöntemi ile model değişkenleri tahmin edilmiştir. Sonuçlar incelendiğinde 2023 yılı için boşanma oranı ve kaba doğum hızının kadın cinayeti sayısı üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkisi olduğu; diğer değişkenlerin (işsizlik oranı, istihdam oranı, cinsiyet eşitliğine göre eğitim düzeyi) bir etkisinin olmadığı gözlemlenmiştir. 2024 yılına bakıldığında boşanma oranının kadın cinayeti sayısı üzerine pozitif bir etkisi bulunurken yine diğer değişkenlerin (işsizlik oranı, istihdam oranı, cinsiyet eşitliğine göre eğitim düzeyi) bir etkisinin olmadığı gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bilgi Kriteri, Kadın Cinayetleri, Poisson ve Negatif Binom regresyon analizi, Sosyal Hizmet, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK).

ABSTRACT

Femicide is one of the most significant problems occurring both in Turkey and worldwide. Femicide is the killing of a woman simply because she is a woman. It is not merely a criminal case but also a significant social service issue. The rate of femicide in Turkey is considerable, and many factors influence it. This study aims to identify the factors affecting femicide. In this context, the number of femicides is considered the dependent variable, while unemployment rate, divorce rate, employment rate, crude birth rate, and education indices at the pre-school, primary, secondary, and higher education levels in the context of gender equality are included in the model as independent variables. Using these variables, the number of femicides is modeled using Poisson regression and negative binomial regression analysis methods. The study aims to identify the social, economic, and demographic factors affecting femicide and to contribute to policy development processes accordingly. Data for 2023 and 2024 were obtained from the Turkish Statistical Institute (TÜİK). Within the scope of Poisson regression and negative binomial regression models, information criteria were used to determine the appropriate link function. Using the most suitable link function, model variables were estimated using Poisson regression analysis and the negative binomial regression method. When the results were examined, it was observed that for 2023, the divorce rate and crude birth rate had a positive and significant effect on the number of femicides; other variables (unemployment rate, employment rate, education level according to gender equality) had no effect. Looking at 2024, while the divorce rate had a positive effect on the number of femicides, again, other variables (unemployment rate, employment rate, education level according to gender equality) had no effect.

Keywords: Information Criteria, Femicides, Poisson and Negative Binomial Regression Analysis, Social Work, Turkish Statistical Institute (TÜİK).

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	III
BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK BEYANI.....	IV
TEŞEKKÜR.....	V
ÖZET.....	VI
ABSTRACT.....	VII
İÇİNDEKİLER	VIII
TABLolar DİZİNİ	X
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	XI
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	XII
1. GİRİŞ	1
2. YAZIN ÖZETİ.....	4
2.1. Toplumsal Cinsiyet Kavramı	4
2.2. Şiddet Kavramı.....	5
2.2.1. Fiziksel Şiddet.....	5
2.2.2. Psikolojik Şiddet	5
2.2.3. Ekonomik Şiddet.....	5
2.2.4. Cinsel Şiddet	6
2.2.5. Aile İçi Şiddet	6
2.3. Kadın Cinayeti Kavramı	7
2.3.1. Kadın Cinayetlerinin Sebepleri	7
2.3.1.1. Kadına Cinayetlerinin Psikolojik Sebepleri	7
2.3.1.2. Kadın Cinayetlerinin Biyolojik Sebepleri	7
2.3.1.3. Kadın Cinayetlerinin Sosyolojik Sebepleri	8
2.3.2. Kadın Cinayeti Türleri	8
2.4. Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği ve Kadın Cinayetleri	8
2.5. Kadın Cinayetlerini Etkileyen Faktörler	9
2.6. Kadın Cinayetlerini Arttıran Risk Faktörleri ve Koruyucu Faktörler	9
2.7. Türkiye’de Kadın Cinayetleri ve Mevzuat.....	10
2.7.1. Cedaw ve İstanbul Sözleşmesi	10
2.7.2. 6284 Sayılı Kanun.....	11
2.8. Araştırma Konusuna İlişkin Çalışmalar	11
3. MATERYAL VE YÖNTEM	21

3.1. Poisson Regresyon Modeli.....	21
3.2. Negatif Binom Regresyon Modeli	22
3.3.Zero Inflated Poisson Modeli.....	22
3.4.Zero Inflated Negatif Binom Modeli	23
4. BULGULAR.....	24
5.TARTIŞMA VE SONUÇ	31
KAYNAKÇA.....	33
ÖZGEÇMİŞ	39

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1. Modellere ait BIC değerleri	25
Tablo 2. 2023 yılı için Negatif Binom model sonuçları	26
Tablo 3. 202 yılı için Poisson model sonuçları	27
Tablo 4. 2023 yılı için etkin gözlemler çıkarıldıktan sonra Negatif Binom model sonuçları	29
Tablo 5. 2024 yılı için etkin gözlemler çıkarıldıktan sonra Poisson model sonuçları.....	30

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Artık analizi grafikleri. (a-d) grafikleri 2023 yılı, (e-h) grafikleri ise 2024'e ait grafikler	27
--	----

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

%	: Yüzde
AIC	: Akaike Bilgi Kriteri
BIC	: Bayesyen Bilgi Kriteri
BM	: Birleşmiş Milletler
CE	: Cinsiyet eşitliği
CEDAW	: Kadınlara karşı her türlü ayrımcılığın önlenmesi sözleşmesi
Edlr.	: Editörler
IRR	: İnsidans hız oranı
İÖ	: İlkokul
OÖ	: Okul öncesi
OÖ	: Ortaöğretim
p	: Korelasyon katsayısı
t.y.	: Tarih yok
TCK	: Türk Ceza Kanunu
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
WHO	: Dünya Sağlık Örgütü
vb.	: Ve benzeri
vd.	: Ve diğerleri, ve devamı
YÖ	: Yükseköğretim

1. GİRİŞ

Kadın cinayetleri, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin, kültürel, ekonomik ve hukuki etmenlerin birer yansıması olarak karşımıza çıkmaktadır. Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de önemli bir sorun olan kadın cinayetleri, sadece bireysel bir suç olmakla kalmayıp toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin en uç ve geri dönüşü olmayan sonucu olarak karşımıza çıkmaktadır. Oran olarak oldukça yüksek olup yılda birçok kadın, cinayete kurban gitmektedir. Kadın cinayetlerine ilişkin çalışmalar incelendiğinde, akademik çalışmaların büyük ölçüde kadın cinayetlerini; toplumsal cinsiyet eşitsizliği, ataerkil toplumsal yapı ve güç ilişkileri bağlamında açıkladığı görülmektedir. Bu çalışma kapsamında ise kadın cinayetleri, yalnızca bireysel olaylar düzeyinde değil; toplumsal, ekonomik, kültürel ve yapısal boyutları ile birlikte ele alınmakta, söz konusu olguya sebep olan ve bu olguyu etkileyen faktörler bütüncül bir perspektifle incelenmektedir. Kadın cinayetlerini etkileyen sosyal, ekonomik ve demografik birçok faktör bulunmaktadır ve bu faktörler konuyla alakalı literatür, teorik çerçeve ve verilerin erişilebilirliği göz önünde bulundurularak seçilmiştir.

Öncelikle boşanma oranı, yakın partner şiddeti literatüründe önemli bir risk faktörü olarak görülmektedir. Ayrılık ve boşanma süreçlerinin, şiddet davranışlarını tetikleyebildiği ileri sürülmektedir. Bu nedenle boşanma oranı, kadın cinayetlerini açıklamada önemli bir gösterge olarak modele dâhil edilmiştir (Güneş, 2025).

İşsizlik oranı ise ekonomik stres ve sosyal statü kaybı sebebiyle şiddet davranışı ile ilişkilendirilmektedir. Ekonomik yoksulluk, ev içerisindeki çatışmaları attırabilmekte; özellikle geleneksel toplumsal cinsiyet rollerinin baskın olduğu koşullarda, erkeğin işsiz olması krize yol açarak saldırganca tutum ve davranışları tetikleyebilmektedir. Bu yönüyle işsizlikte bir risk faktörü olarak ele alınmaktadır (Güngör, 2025).

İstihdam oranı, özellikle kadın istihdamı kapsamında, daha karmaşık bir etki alanına sahiptir. Kadınların işgücüne katılımı ve iş dünyasındaki rolleri, toplumsal cinsiyet eşitliğinin bir göstergesi olarak kabul edilir. Bu nedenle, kadınların ekonomideki ve iş dünyasındaki fırsatlarının arttırılması, daha adil ve eşit bir toplumun inşası için önemlidir (Baykal vd., 2023) aynı zamanda bu durum bir yandan kadınların ekonomik bağımsızlığını artırarak şiddet döngüsünden çıkış imkanlarını güçlendirebilmekte; diğer yandan, ataerkilliğin ağır bastığı toplumlarda güç dengelerinin değişmesi ile çatışma riskinin artmasına sebep olabilmektedir.

Kaba doğum hızı ise doğrudan bir nedensel faktör olmaktan ziyade, toplumsal yapı ve aile şekillerine ilişkin dolaylı bir gösterge olarak kullanılmaktadır. Yüksek doğurganlık oranları, çoğu zaman daha geleneksel aile yapıları, erken yaşta yapılan evlilikler ve kadının çalışma hayatından dışlanması ile ilişkilendirilmektedir. Bu sebeple söz konusu değişken, kadınların toplumsal konumu ile ilgili yapısal özellikleri temsil etmektedir.

Eğitim göstergeleri (okul öncesi, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim düzeyleri) ise toplumsal cinsiyet eşitliği ve bireysel farkındalık düzeyi ile doğrudan ilişkilidir. Toplumların ekonomik gelişmişliği ve refahı için önemli olan eğitim, kadının toplumdaki statüsü, meslek seçimi, siyasete katılımı bakımından da belirleyici bir faktördür (Küçük Aksu, 2022). Eğitim seviyesinin artması, hem şiddeti meşrulaştıran normların zayıflamasına hem de kadınların ekonomik ve sosyal kaynaklara erişiminin artmasına katkıda bulunmaktadır. Bu kapsamda eğitim, kadın cinayetlerini azaltıcı yönde etkide bulunması beklenen değişkenlerden biri olarak değerlendirilmektedir.

Son olarak cinsiyet eşitliği endeksi, kadınların eğitim, istihdam ve toplumsal hayata katılım düzeyleri noktasında bütüncül bir şekilde yansıtan bir göstergedir. Bu endeksin yüksek olduğu toplumlarda, kadına yönelik şiddetin toplumsal kabulünün daha düşük olduğu ve kurumsal koruma mekanizmalarının daha etkin ve etkili işlediği varsayılmaktadır. Dolayısı ile cinsiyet eşitliği düzeyi, kadın cinayetleriyle ters yönlü ilişkili olması beklenen temel bir faktördür.

Sonuç olarak, modelde yer verilen değişkenler ekonomik, demografik ve toplumsal cinsiyet temelli faktörleri birlikte kapsayacak şekilde seçilmiş; böylece kadın cinayetlerini çok boyutlu bir çerçevede açıklamaya yönelik bütüncül bir bakış benimsenmiştir. Bununla beraber, söz konusu değişkenler arasındaki ilişkilerin istatistiksel ilişki düzeyinde değerlendirilmesi gerektiği de dikkate alınmalıdır.

Bu çalışmanın amacı Türkiye’de 2023 ve 2024 yıllarında 81 ildeki kadın cinayetlerini etkileyen faktörlerin istatistiksel metotlar yoluyla belirlenmesidir. Bu çerçevede kadın cinayeti sayısı bağımlı değişken olarak ele alınmakta; boşanma oranı, işsizlik oranı, kaba doğum hızı, istihdam oranı ve cinsiyet eşitliği endeksi kapsamında değerlendirilen okul öncesi, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim düzeylerindeki eğitim göstergeleri açıklayıcı değişkenler olarak modele dâhil edilmektedir. 2023 ve 2024 yıllarındaki kadın cinayeti sayılarına ait veriler Anıtsayaç (şiddetten ölen kadınlar için dijital anıt) sitesinden elde edilmiştir (Anıtsayaç, 2025).

Boşanma oranı, işsizlik oranı, kaba doğum hızı, istihdam oranı ve cinsiyet eşitliği endeksi kapsamında değerlendirilen okul öncesi, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim düzeylerindeki eğitim göstergeleri gibi açıklayıcı değişkenlere ait veriler ise TÜİK

sitesinden elde edilmiştir (Türkiye İstatistik Kurumu [TÜİK], 2025). Buradaki açıklayıcı değişkenler illerin nüfusları ile çarpılarak sayı haline getirilmiştir. Kadın cinayetleri sayısının modellenmesinde sayım verilerinin analizinde yaygın olarak kullanılan poisson regresyon ve negatif binom regresyon modellerinden faydalanılmaktadır. Bu kapsamda, söz konusu modeller kullanılarak Türkiye’de kadın cinayetlerini etkileyen sosyal, ekonomik ve demografik faktörlerin belirlenmesi amacı taşımaktadır.

Çalışmanın önemi, kadın cinayetleri gibi toplumsal, yapısal, çok boyutlu ve önemli bir toplumsal sorunun istatistiksel modelleme yöntemleri ile ele alınarak bu olguyu etkileyen temel faktörlerin ortaya konulmasına katkı sağlamasıdır. Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin en ağır sonuçlarından biri olan kadın cinayetleri, hem insan hakları hem de toplumsal adalet açısından kritik bir sorun alanı oluşturmaktadır. Bu sebeple söz konusu olgunun sebeplerinin ve belirleyicilerinin bilimsel yöntemlerle analiz edilmesi, hem akademik literatür hem de politika geliştirme süreçleri açısından büyük önem elde edilecek bulguların, kadın cinayetlerinin önlenmesine yönelik geliştirilecek sosyal politikaların oluşturulmasına ve karar verici mercilere bilimsel temelli bir bakış açısı sunmasına katkı sağlaması beklenmektedir.

2. YAZIN ÖZETİ

2.1. Toplumsal Cinsiyet Kavramı

Cinsiyet, insanın fizyolojik ve biyolojik özellikleriyle belirlenen bir olgu olarak karşımıza çıkarken toplumsal cinsiyet ise herhangi bir toplumda erkek ya da kadına biçilen roller, davranışlar ve özellikleri belirten sosyal bir durumdur. Cinsiyet doğal bir oluşumdur ve bu doğal oluşumdan da toplumsal cinsiyet meydana gelir. Bu bağlamda, kadın ve erkek arasındaki farklılık cinsiyet açısından doğalken, toplumsal cinsiyette ise o toplum tarafından doğal olmayan bir şekilde kurulan ve toplumsal hayatta ortaklık, fırsatların değerlendirilmesi, ihtiyaçların giderilmesi, kaynaklara erişebilme vb. konularını içinde barındıran bir eşitsizlik hali söz konusudur. Bu eşitsizliğin ortaya çıkması, kadına şiddet sorununun da temelini oluşturmaktadır. Oysaki kadın ve erkeğin birbirlerine ihtiyacı olan varlıklar olmaları şeklinde izah edilebilirken, toplumlara ait değer yargıları ve bunların neden olduğu davranış kalıpları kadının zararına bir eşitsizlik durumuna neden olabilmektedir (Çaldak, 2021). Toplumsal cinsiyet kavramı, toplumun kadına ve erkeğe yüklediği rol ve sorumlulukları ifade eder. Bu rol ve sorumluluklar kadın ve erkek arasında eşitsizlik ve ayrımcılığa yol açmakla birlikte birçok probleme de (şiddet, insan hakları, eşitlik, adalet, özgürlük vb.) sebep olmaktadır (Gökkaya, 2018). Toplumsal cinsiyet erkeğin ve kadının cinsiyetine dayanan tutum ve davranışları içeren bir yapıdır ve bu yapı eşitsizliğin üretilmesine sebep olmaktadır. Bu eşitsizlik şiddete neden olan faktörlerin zeminini oluşturmaktadır. Toplumsal cinsiyet temelli şiddet; kadının yalnızca kadın olmasından dolayı şiddete uğraması ve saldırganca gösterilen hal, hareket ve her türlü tutum ve davranışa maruz kalması olarak tanımlanabilmektedir (Tüfekçi, 2021).

Kadına yönelik şiddet, toplumsal cinsiyet eşitsizliği merkezinde meydana gelmekte ve neredeyse her toplumsal kurumda görülebilmektedir. Toplumsal kurumların en önemlilerinden olan hatta en önemlisi de diyebileceğimiz aile kurumu da toplumsal cinsiyet eşitsizliklerinin ve dolayısı ile şiddet türlerinin farklı oranlarda görüldüğü kurumların en başında yer almaktadır. Ataerkil zihniyet, erkeklerin kendilerini fiziksel olarak kadınlardan güçlü ve üstün görüp, erkeklik ve dişilik olarak belirtilen doğal olmayan bir tutumla erkeğin gücünü ve erkini sağlamlaştırmış ve aile kurumu da bu bakış açısından payını almıştır. Kadınlık ve erkekliğe dair rollerin ve beklentilerin toplumsal olarak yaygın kabul görmüş beklentiler sebebiyle kadınların, sakin, sessiz, uysal, sorun çözen, bakım sağlayan, fedakâr vb. özellikleri taşıması gereken ideal modelleri, erkeğin, koruyan, denetleyen, bilgili, başarılı, güçlü vb. özellikleri taşıması gereken ideal modelleri ile birbirine zıt

iki kutbu oluşturmaktadır. Kadınlar bu beklentileri yerine getirmediğinde ise erkekler bu durumu şiddetle bastırmaktadır (Çapcıoğlu vd., 2020).

2.2. Şiddet Kavramı

Toplum sağlığını tehdit eden bir olgu olarak şiddet, insanlığın en büyük sorunlarından biri olarak karşımıza çıkmaktadır (Doğruçan ve Yıldırım, 2020). Dünya Sağlık Örgütü'nün tanımına göre şiddet “Kişinin kendisine, bir başkasına veya bir gruba karşı, yaralanma, ölüm, psikolojik zarar, az gelişmişlik veya yoksunlukla sonuçlanan kasıtlı kuvvet kullanımı veya kuvvet kullanma tehdididir. Şiddet bireysel, bireyler arası, aile ve toplum düzeylerinde pek çok faktöre göre ortaya çıkabilir” (Dünya Sağlık Örgütü [WHO], 2002). Kadınlar şiddetin neredeyse tümüne maruz kalmaktadır ve şiddetin fiziksel psikolojik cinsel ve ekonomik gibi türleri bulunmaktadır.

2.2.1. Fiziksel Şiddet

Fiziksel şiddet; şiddetin en bilinen ve en açık biçimidir (Mavili, 2014). Fiziksel şiddet; cezalandırma amacıyla kaba kuvvet kullanmak olarak tanımlanabilmektedir ve bu şiddet türü kişinin bedenini hedef almaktadır (Çıtak ve Yücel, 2022). Vurma, tokat atma, itme, sarsma, çimdikleme kesici aletlerle zarar verme, öldürme (kadın cinayeti fiziksel şiddetin en ağırıdır) gibi eylemler fiziksel şiddetin türleridir (Gökkaya, 2018).

2.2.2. Psikolojik Şiddet

Şiddetin bütün türlerinde olduğu gibi insan hayatının her aşamasında rastlanabilen psikolojik şiddet; bireyin psikolojik yönden korkutup çekinmesine sebep olabilecek her türlü sözlü, fiziksel veya duygusal davranışlardır (Orbay, 2021). En sık rastlanan fakat fiziksel şiddetteki gibi somut bulgu olmadığı için tespiti en zor olan ve buna bağlı olarak önlem alınması en yavaş ve kolay olmayan şiddet türüdür (Kahraman, 2021). Toplum içinde aşağılayıcı, küçük düşürücü davranışlarda bulunma, sevgi ve ilgiden mahrum bırakma, kişinin değerli gördüğü şeyleri ve bireyleri aşağılama, kişinin hayatına ve sosyal çevresine müdahale de bulunma gibi durumlar psikolojik şiddete örnektir (Gülbahar, 2012).

2.2.3. Ekonomik Şiddet

Şiddetin diğer türlerinden biri de ekonomik şiddettir. İşsizlik, yoksulluk, gelir azlığı, eşler arasındaki gelir eşitsizliği ve dengesizliği (kadının erkekten fazla gelire sahip

olması gibi.) şeklinde ifade edilebilir (Sallan Gül, 2013). Ekonomik şiddete genellikle toplumsal cinsiyet eşitsizliği sebep olmaktadır. Kadının çalışmasını engellemek ya da zorla çalışmasını istemek, kadının iş hayatında ilerlemesini durdurmak, çeşitli fırsatların değerlendirilmesine engel olmak, kadına cüzi miktarda para vermek ya da hiç vermemek ve bununla hayatını idame ettirmeye zorlamak, kadının ve evin ihtiyaçlarını göz ardı etmek, kadından mümkün olmayan şeyleri yerine getirmesini talep etmek gibi örnekler ve durumlar ekonomik şiddet kapsamına girmektedir (Cinsiyet, 2023).

2.2.4. Cinsel Şiddet

Cinsel şiddet, aile mahremiyeti sebebiyle diğer şiddet türlerine kıyasla daha az bildirilen, en çok uygulanan ve bazende fiziksel şiddetle sonuçlanabilen şiddet türlerinden biridir. Bireyin rızası olmaksızın baskı ve zorla cinsel ilişkide bulunmakla sınırlı kalmayıp cinsel istismar, sarkıntılık şeklinde dokunmalar, taciz ve cinsel içerikli davranışları da barındırmaktadır. Kadın ya da erkek ayırt etmeksizin her cinsten kişi cinsel şiddete maruz kalabilmektedir (Odman ve Odman, 2017).

2.2.5. Aile İçi Şiddet

Aile içi şiddet, kadınların evlilik içerisinde karşılaştığı en ciddi problemlerden biridir. Kadınlar ülkemizde ve dünya genelinde çoğunlukla fiziksel ve psikolojik şiddete maruz kalmaktadır. Aile içi şiddetin temelinde bireyler arası güç dengesizliği, ekonomik bağımlılık ya da bağımsızlık ve toplumun erkeğe ve kadına atfettiği roller sebebiyle yaşanan toplumsal cinsiyet eşitsizliğidir (Haspolat vd., 2025).

Kadına yönelik şiddetin en önemli sebebini toplumsal yapıdaki ataerkil sistem (patriarkal) oluşturmaktadır. Söz konusu bu sistem (siyasal, sosyal, ekonomik vb. yapılar), şiddeti doğurup, besleyip ve en önemlisi de kadınların yardım almalarına engel olarak şiddetin sürmesine sebep olmaktadır.

Kadına yönelik şiddetin en uç noktası ise kadın cinayetleridir. “Bir kadının öldürülmesi” anlamında kadın cinayeti kavramı, İngilizcede bir insanın öldürülmesi anlamına gelen homicide kavramı ile karşılaştırılarak açıklanabilir. Homicide (cinayet), Latince homo (erkek-insan) ve caedere (öldürme) kelimelerinin birleşiminden oluşur (Keleş, 2025).

2.3. Kadın Cinayeti Kavramı

Kadın cinayetleri, kadına yönelik şiddetin bir uzantısı olup şiddetin geri dönüşü olmayan son basamağıdır (Gazioğlu, 2013) ve kadınların yalnızca kadın olduğu için öldürülmesidir. Kadın cinayetleri günümüz sorunu olmakla kalmayıp hem öteden gelen hem de evrensel bir sorundur. Kadınlar namus kaygısı, boşanmayı veya da boşandıktan sonra yeni bir hayat kurma özgürlüğü istemeleri ve erkeklere boyun eğmeme gibi sebeplerden dolayı cinayete kurban gitmektedir (Öztürk ve Bulut, 2021).

Kadın cinayetleri cinsiyetler arasında yatan eşit olmayan güç ilişkilerinin bir sonucu olarak görülür ve işlenen cinayetlerin kökeninde yine benzer sebeplere işaret edilir (Gazioğlu, 2013).

2.3.1. Kadın Cinayetlerinin Sebepleri

Kadın cinayetlerinin altında yatan biyolojik, psikolojik ve sosyolojik sebepler bulunmaktadır.

2.3.1.1. Kadına Cinayetlerinin Psikolojik Sebepleri

Kadınlara yönelik işlenen cinayetlere psikolojik yönden yaklaşan kuramlarda daha çok suç işleyen bireylerin zihinsel durumu incelenmektedir. Buradaki amaç suçlu davranış ile bireyin psikolojik yapısı arasındaki bağlantıyı açıklanmaya çalışmaktır. Suç işleyen bireyin saldırgan kişiliğinin doğuştan gelebileceği ya da psikolojik bir hastalığının olabileceği dikkate alınmalıdır. Bireyin kısıtlanması, şiddete maruz kalması, korkutulması ya da tehdit edilmesi gibi durumlar kişiyi şiddete ve suç işlemeye sürükleyen psikolojik sebepler arasındadır.

2.3.1.2. Kadın Cinayetlerinin Biyolojik Sebepleri

Cinayet işleme davranışına biyolojik yönden bakıldığında kadın ve erkek bireyler arasındaki biyolojik farklılıklar değerlendirilmektedir. Yapılan bazı genetik çalışmalara göre saldırganlığın kadın ve erkeklerin taşıdığı oldukları kromozomlara bağlı olduğunu belirtilmektedir. Dolayısıyla kromozom sayısında ya da dizilişinde meydana gelen herhangi bir anormal durum bireyi daha saldırgan bir duruma getirebilmektedir.

2.3.1.3. Kadın Cinayetlerinin Sosyolojik Sebepleri

Kadın cinayetleri araştırılırken işlenen suçların daha çok sosyolojik temele dayandığı öne sürülmektedir. Kadın cinayetleri bireysel özelliklerden ziyade toplumsal olgularla bağlantılıdır. Çünkü kadın cinayetleri toplumsal bir gerçektir ve toplumdan beslenmektedir. Bu bakımdan toplumun yapısı, bireyler arasındaki etkileşim ve değişimler, eşitsizlikler, kültürel değerler ve ataerkil toplum düzeni kadın cinayetlerine yol açan sosyolojik sebeplerdendir (Akdağ, 2024).

2.3.2. Kadın Cinayeti Türleri

Kadın cinayetleri aşağıdaki kategorilere ayrılabilir.

Yakın İlişki/Partner Cinayetleri: Kadın cinayetlerinde en yaygın tür olan yakın ilişki/partner cinayetleri, kadınların eşleri, eski eşleri, sevgilileri veya ayrılmayı istediği erkekler tarafından öldürülmesidir.

Namus ve Töre Cinayetleri: Ailenin "namusunu" temizlemek bahanesiyle, zina ve tecavüz gibi gerekçelerle işlenen cinayetlerdir.

Çeyiz Cinayetleri: Genellikle eş veya kayınpeder tarafından, vaat edilen çeyizin getirilmemesi sonucu işlenen cinayetler veya intihara sürüklemesidir.

Cinsel Yönelim Temelli Cinayetler: Kadınların cinsel yönelimlerinden ötürü (lezbiyen biseksüel vb.) olmaları nedeniyle hedef alınmasıdır.

Cinsiyete Dayalı Bebek/Fetüs Cinayetleri: Toplumsal cinsiyet tercihi (erkek çocuk isteği) sebebiyle yapılan kürtajlar veya doğan kız bebeklerinin öldürülmesidir.

İşyeri/Organizasyonel Cinayetler: Çeteler, insan kaçakçılığı veya uyuşturucu bağlantılı suçlarla bağlantılı kadın cinayetleridir.

Şüpheli Kadın Ölümleri/İntihara Sürükleme: Kadının intihar ettiği iddia edilse de, aslında şiddet/baskı sonucu ölüme sürüklenmesi veya cinayetin örtbas edilmesidir (European Institute for Gender Equality, 2021).

2.4. Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği ve Kadın Cinayetleri

Toplumdan topluma değişiklik gösteren toplumsal cinsiyet olgusu toplumun kadın ve erkeğe biçtiği rol ve sorumluluklarıdır. Cinsiyet bakımından kadın ve erkek bedenlerinin birbirinden farklı olması toplumsal yapıdaki rol ve sorumluluklarında farklı olmasına sebep olmuştur. Toplumsal cinsiyet eşitsizliği ise kadın ve erkeğe sosyal hayatta tanımlanan roller sebebiyle haklara, fırsatlara ve kaynaklara erişimde cinsiyetler arasında

ayrımcılık yapılmasını belirtmektedir. Bu tür ayrıcalık ve hak ihlallerinin yapılması, kadınların politik, sosyoekonomik ve kültürel alanlardaki insan hakları ve temel özgürlüklerin tanınmasını ve bunlardan yararlanmasına engel olmakta ve/veya ortadan kaldırmaktadır. Bu sebeple kadınlar eğitim, gelir, statü, sağlık hizmetlerinden faydalanma ve istihdam olanakları bakımından erkeklere oranla daha çok eşitsizliğe maruz kalmaktadırlar (Bardakçı ve Oğlak, 2022). Kadınların maruz kalmış olduğu taciz, baskı ve şiddet gibi her türlü durumun ana sebeplerinden biri ataerkil sistemde kadına ikincil konumda rol biçilmesi ve bu rollerinde ataerkil sistemin kurallarına göre belirlenmesidir (Zengin, 2021).

2.5. Kadın Cinayetlerini Etkileyen Faktörler

Kadın cinayetleri (femicide), sadece bireysel şiddet eylemlerinin sonucu değildir aynı zamanda toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin, ekonomik ve kurumsal yetersizliklerin bir araya gelmesiyle ortaya çıkan bir problemdir. Kadın cinayetleri kavramı Russell tarafından kullanılmıştır (Tuncay ve Tekin, 2021).

Sosyal ve demografik faktörler (nüfus, boşanma hızı, boşanma oranı vb.) kadın cinayetlerinin ortaya çıkmasında önemli bir rol oynamaktadır. Yapılan çalışmalar, kadın cinayetlerinin büyük ölçüde yakın partner şiddeti bağlamında (eş, sevgili vb.) gerçekleştiğini ortaya koymaktadır. Özellikle boşanma veya ayrılık süreci, bu riski artırarak kritik bir dönem olmasına sebep olmaktadır.

Ekonomik faktörler (işsizlik oranı, istihdam oranı vb.) de kadın cinayetleri üzerinde belirleyici bir rol oynamaktadır. İşsizlik, gelir eşitsizliği ve ekonomik stresin aile içi şiddeti artmasına sebep olduğuna dair güçlü bulgular bulunmaktadır. Özellikle erkeğin işsiz olması ile şiddet davranışı arasında anlamlı bir ilişki olduğu ileri sürülmektedir. Ekonomik açıdan güç kaybeden erkeklerin bu durumu geleneksel otorite rollerine tehdit olarak görmeleri sonucunda şiddet kullanarak telafi etmeye çalışılabilecekleri düşünülmektedirler.

Literatürde eğitim düzeyi de kadın cinayetleri etki eden bir faktör olarak ele alınmaktadır. Kadınların eğitim seviyesinin giderek yükselmesi, ekonomik bağımsızlık elde etmesi ve farkındalığının artmasıyla birlikte kadınlar şiddete karşı daha güçlü hale gelmektedir.

2.6. Kadın Cinayetlerini Arttıran Risk Faktörleri ve Koruyucu Faktörler

Kadın cinayetlerini arttıran risk faktörlerinin temelinde; geçmişte yaşanan aile içi şiddet, erkeğin işsiz olması, alkol ve madde kullanımı, düşük gelir düzeyi, silah kullanımı,

ayırılma ya da boşanma süreci, aşırı kıskançlık, sürekli kontrol altında tutmaya çalışma, toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve cezasızlık gibi durumlar yer almaktadır. Koruyucu faktörler ise yüksek eğitim seviyesine sahip olma, kadının ekonomik bağımsızlığı, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması, yasaların aktif ve etkili şekilde kullanımı gibi durumlardır.

2.7. Türkiye’de Kadın Cinayetleri ve Mevzuat

Kadına yönelik şiddet ve kadına yönelik şiddet en son noktası olan kadın cinayetleri toplumsal bir durum olmakla kalmayıp ağır ceza hukukunda da özel olarak ele alınan bir suç türü olarak karşımıza çıkmaktadır. Kasıtlı insan öldürme suçu Türk Ceza Kanunu’nda (TCK) düzenlenmiştir ve bu suçun ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası vardır. İşlenen cinayet aile bireylerinden biri ise bu ceza belirli bir oranda artırılmaktadır. Kişi annesi, eşi ya da kız kardeşi gibi yakınlarından birini öldürdüğünde ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası almaktadır. Eğer işlenen cinayet planlı yapılmışsa yani öldürmek için yapacağı eylemleri önceden tasarlamış, suç eylemini gerçekleştireceği aleti (silah, bıçak vb.) önceden temin etmişse burada bir planlama olduğu söylenebilir ve bu da ağırlaştırılmış müebbetle denk gelmektedir. Planlamanın dışında cinayetin bir başka boyutu ise birden fazla yapılan bıçak darbesi, öldüğünü bildiği halde öldürücü hamleleri yapmaya devam etmesi gibi canavarca bir hissiyatla öldürmektir (Öztürk, 2021).

2.7.1. Cedaw ve İstanbul Sözleşmesi

Kadınlara karşı her türlü ayrımcılığın önlenmesi sözleşmesi (CEDAW) kadınların anayasası olarak geçmektedir. Bu sözleşme kadın erkek arasındaki eşitliğini sağlama amacı taşımaktadır. CEDAW, Birleşmiş Milletler (BM) kapsamında 1979 yılında kabul edilmiş, 1980 yılında ise üye ülkeler tarafından imzalanmıştır. Türkiye’de ise 1985 yılının haziran ayında yapılan meclis oylamasıyla CEDAW kabul edilmiştir (Budak, 2022). Bu sözleşmeye göre (1985) kadınların cinsiyeti sebebiyle engellenmesi onlara yapılan cinsiyetine dayalı bir ayrımcılıktır ve bu ayrımcılığın kaldırılması için önlemler alınmalıdır. Bu önlemleri almak, devletin sorumluluğundadır. Sözleşmenin önemli taraflarından biri de eşitliği sadece yasal eşitlik olarak algılamaması, fiili eşitliğinde üzerinde durmasıdır (Dalkılıç, 2021).

11.05.2011 tarihinde İstanbul’da imzaya açılan Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İç Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi diğer ismiyle İstanbul Sözleşmesi, kadınları her türlü şiddetten koruma, şiddetin önüne geçme

ve ortadan kaldırma amacı taşımaktadır. Sözleşmeye göre kadın erkek eşitliğinin sağlanması bu şiddetin ortadan kaldırmada temel etkidir (Bölükbaşı, 2022).

2.7.2. 6284 Sayılı Kanun

Şiddet vakalarında cinayete giden yolu durdurmak maksadı ile yapılan en önemli yasal mekanizmalardan biri olan 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'dur. Bu Kanun, şiddete uğramış olan ya da şiddete uğrama tehlikesi ile karşı karşıya kalan kadınların, çocukların, aile bireylerinin ve tek taraflı ısrarlı takip mağduru olan kişilerin korunması ve bu kişilere yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla alınacak tedbirlere ilişkin usul ve esasları düzenlemeyi ve fiziksel, psikolojik, cinsel veya ekonomik şiddete uğrayan bireyleri korumayı, amaçlamaktadır. Şiddet mağduru olan kişiler, 6284 sayılı kanun kapsamında yasal destek alabilmekte ve çeşitli tedbir kararları alılabilmektedir. Bu tedbir kararları arasında, şiddet uygulayan kişiden uzaklaştırma, koruma tedbirleri ve geçici maddi destek gibi çeşitli düzenlemeler bulunmaktadır (Tellioğlu, 2021).

2.8. Araştırma Konusuna İlişkin Çalışmalar

Çetin (2014) tarafından gerçekleştirilen bir çalışmada Türkiye’de son on yıl içinde artış gösteren kadın cinayetlerini gelenekler ve modernitenin tutarsızlığı kapsamında analiz edilmiştir. Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu istatistiklerine istinaden cinayetlerin nedenlerini ve faillerine dair verileri incelemiş, bunların yeni bir bağlam içinde değerlendirilmesi gerektiğini savunmuştur. Şehirleşme, iş hayatına katılım, artan sivil toplum kuruluşları ve kadına yönelik yapılan hukuki düzenlemeler gibi değişkenlerin neticesinde modernleşmenin de etkisiyle kadının elde ettiği yeni statüyle birlikte bireyselleşmiş ve işlenen kadın cinayetlerinin başlıca sebeplerden birisi olan kadının boşanmayı veya ayrılmayı istemesi, yaygınlaşan bu bireyselleşmenin bir göstergesi olarak görülmüştür. Bu çalışma, artan kadın cinayetlerinin geleneksel kodların dışına çıkmaya çalışan kadın ile bu kodlar içinde şekillenmiş erkek arasındaki çatışmanın şiddetlenmesi sonucunda arttığını savunmaktadır.

Sallan Gül ve Altındal (2015) yaptıkları çalışmada kadın cinayetlerinin nedenlerine bakıldığında; Kadının boşanmak istemesi ile ev içi geleneksel rollerine itiraz etmesi (yemek yapmamak gibi) ya da “aykırı” davranış ve isteklerde bulunması gibi durumlar öldürülmelerine sebep olmaktadır.

Erden ve Akdur (2018) yaptıkları çalışmada kadın cinayetlerinde eğitimsizlik, ekonomik sıkıntılar, ataerkil toplum yapısı ve ateşli silaha sahip olmak önemli risk faktörleri olarak karşımıza çıktığını ve bu bağlamda kadının aldığı eğitim doğrultusunda ekonomik bağımsızlık elde etmesinin ve kendini ifade edip haklarını savunabilir hale gelmesinin, sosyal ve ekonomik yönden güçlenmesinin şiddet ve cinayetler üzerinde önemli bir koruyucu faktör olacağını ifade etmişlerdir.

Erükçü Akbaş'ın (2018) yaptığı çalışmaya göre erkeklerin kadınları öldürme bahanelerine bakıldığında kadının boşanmayı istemesi, boşanan kadınların şiddet gören kadının eşine dönmeyi istememesi, kadının ayrılmayı istemesi, ekonomik nedenler, madde kullandıktan sonra cinayet işlenmesi ve kadının eşi tarafından aldatıldığını iddia etmesi gibi faktörler şeklinde bulunmuştur.

Hekimoğlu (2018) yaptığı çalışmada kadınların çoğunlukla cinayete kurban gitmesinin nedeni, kadınların boşanma ya da ayrılma talebinde bulunmalarından kaynaklanabildiğini ifade etmiştir. Keza bu durum, genç kadınların kıskançlık veya namus gibi sebeplerden ötürü kadın cinayetine daha çok kurban gittiğini düşündürmektedir. Kadın cinayetlerinin çoğunlukla tartışma esnasında, sonrasında sırasıyla ilişkiyi bitirmeyi isteme, boşanma, namus veya töre sebebiyle meydana geldiği bulunmuştur.

Kafadar (2018) yaptığı çalışmada medyaya yansıyan kadın cinayetlerini incelemeyi amaçlamıştır. Yapılan çalışmaya göre son zamanlarda, kadına yönelik şiddetin çarpıcı bir şekilde artış gösterdiği görülmektedir. Şiddetin en ağır sonucu olan kadın cinayetlerinin artmasının toplumsal açıdan çok boyutlu bir tehdit ve bir halk sağlığı problemi haline geldiği fark edilmektedir.

Yıldırım (2018) yaptığı çalışmada meydana gelen kadın cinayetleri üzerinden olay incelemesi yaparak kuramsal araştırmalar doğrultusunda kadın cinayetlerinin çözümü için tavsiyeler sunmayı amaçlamıştır. Ülkemizde son on yıl içinde meydana gelen kadın cinayetleri ele alınmış ve toplam 1380 kadın cinayetinden 1260 vaka incelenmiştir. İncelemeler sonucunda kadınların, çoğunlukla birlikte zaman geçirdiği kişilerce öldürüldüğü görülmüştür. Cinayet işleme aracı olarak yoğun şekilde ateşli silahlar kullanılmaktadır. Cinayetlerde erkeğin özgürlük alanının sınırlandırılması ve erkeğin kadın üzerindeki otoritesinin ortadan kalkması önemli sebeplerdendir.

Çalışkan (2019) yaptığı çalışmada İstanbul'un ilçelerinde “kadına şiddet” ve “kadın cinayeti” olaylarının istatistiksel veriler sunmak yoluyla şiddet ve cinayet vakalarına yönelik nitel incelemeler yapmıştır. Kadına şiddetin ve kadın cinayetlerinin meydana gelmesine sebep olan mevzular, çoğunlukla boşanmayı istemek, aile içerisindeki tartışmalar

ve aldatılma şüphesi gibi başlıca sebeplerden kaynaklanmaktadır. Elde edilen verilere bakıldığında kıskançlık, ihanete uğradığı şüphesi, boşanma gibi konularda erkeğin ısrarcı davranışları ve kadının sahibi kendisiymiş gibi bir algının olması kadın cinayetlerinin en önemli nedenleri olarak görülmektedir.

Güneş ve Yıldırım'a (2019) göre kadına yönelik şiddetin gerekçelendirilerek kamuoyuna sunulması ve meşrulaştırılması noktasında medyanın payı büyüktür. Yapılan haberlerde kadın cinayetlerinin arkasında öne sürülen gerekçelerin başında %28 ile boşanma ve ayrılma sürecinde yaşanan anlaşmazlıklar, %27 ile sebebi bilinmeyen vakalar, %13 ile tartışma gelmektedir. Diğer öne çıkan gerekçeler ise (%8) aşkına veya barışmayı istemesine rağmen karşılık bulamama, (%6) kıskançlık, (%6) nefret, (%5) namus, (%5) para ve (%2) töredir. Haberlerin önemli bir kısmında cinayetlerin sebeplerine yer verilmez iken, kadının boşanmayı istemesi ve tartışmaların yaşanması sebebi ile cinayetlerin meydana geldiği görülmektedir. Kadının boşanmayı istemesini görmezden gelen erkek, çözümü şiddette ve eşini öldürmekte bulmaktadır.

Hamzaoglu ve Konuralp'e (2019) göre öldürülen kadınların yarısına yakınının ölüm sebebi tespit edilemeyerek söz konusu ölümler, adli mercilerce şüpheli ölüm kapsamında kayıt altına alınmıştır. Kadınların kendi yaşamıyla ilgili kararlar vermesi, boşanmayı istemesi ve ekonomik gerekçeler sebebiyle; faili meçhul, yakını ya da akrabası, evli olduğu veya birlikte olduğu erkek, erkek kardeşi ve imam nikâhlı olduğu erkek tarafından öldürülmüştür.

Yayak'ın (2020) yaptığı çalışmada eşi ya da sevgilisi tarafından gerçekleştirilen kadın cinayetlerinin nedeni temelde partneri tarafından terk edilmesi olarak görülmektedir. Ülkemizde kadına yönelik gerçekleştirilen cinayetlerinin çoğunluğu kadının eşinden ayrılmayı ya da boşanmayı istemesinden kaynaklanmaktadır.

Akgül ve Uğurlu'ya (2021) göre cinayete kurban giden kadınların medeni durumlarına bakıldığında; %32'sinin evli, %30'unun bekâr, %15'inin boşanma davaları devam edip eşlerinden ayrı yaşadıkları, %19'unun medeni durumuna dair herhangi bir bilginin verilmediği, %4'ünün ise imam nikâhlı beraberlik yaşadığı saptanmıştır.

Bilim ve Aydınlanma Akademisi'nin (2021) yaptığı çalışmaya göre kadın cinayeti sebepleri içinde dikkat çeken faktör ayrılma, boşanma gibi kadının kendi hayatına dair karar vermek istemesidir. Doğrusu boşanma sayısı arttıkça kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetlerinde de bir artış söz konusudur. Çalışan kadınların ekonomik açıdan daha özgür hareket edebilmesinden ötürü daha kolay boşanma ve ayrılık kararı verebilmektedirler.

Ayrıca kadının eşinden daha fazla maaş alması şiddet görme ihtimalini arttırdığı ifade edilmiştir.

Dönmez'e (2021) göre duygusal beraberlik esnasında veya sonrasında işlenen kadın cinayetlerinde failin öldürmesinin temel sebebi terk edilmek ya da terk edilmekten korkmaktır. Ülkemizde katledilen kadınlar büyük çoğunlukla, eşinden boşanmayı veya eşini terk etmeyi isteyen kadınlardır.

Tüfekçi'ye (2021) göre Ekonomik, siyasi ve hukuki gelişmeler kadınlara yönelik şiddet ve cinayet eylemleri ile ilişkilidir. Cinayet eylemlerinin altında sürece ilişkin nedenlerin yatmakta olduğunu, kadının eğitimsiz olması beraberinde geçim sıkıntısı çekmesine ortam hazırladığını, Ekonomik bağımsızlığına el konulan kadınların yasal hakları konusunda bilgi sahibi olmaması şiddetin zeminini oluşturmakta ve akabinde cinayet eylemlerinin devam ettiği görülmüştür. Ataerkil toplum yapısı bu durumu beslemektedir. Bu noktada öncelikli olarak kadınların eğitim haklarından faydalanması, kendi ekonomik bağımsızlığını kazanması ve kişisel haklarının farkında olması şiddet ve cinayet eylemlerinin önlenmesinde koruyucu bir bilincin gelişmesine zemin hazırlamaktadır. Böylelikle kadının eğitimsiz ve kendi ekonomisini sağlayamamasının ortaya çıkardığı risk durumlarının ortadan kalkmasına fırsat sunar. Kadınların iş hayatına katılması, bu açıdan kadın erkek ayrım gözetmeksizin yapmak büyük önem taşımaktadır. Cinayet eylemlerinin önüne geçmek kadınların kendi bağımsızlığını kazanması ve bunun yanı sıra kendi yasal haklarını tanımasından ve bilmesinden geçmektedir. Kadınların haklarını bilmeleri ve bu doğrultuda eğitim almaları, kritik bir önem taşımaktadır.

Hüroğlu ve arkadaşları'na (2021) göre öldürülen kadınların genel olarak duygusal ilişki içinde olduğu kişi tarafından öldürüldüğü ve boşanma ya da ayrılık sürecinde olduğu görülmüştür. İşlenen cinayetlerin gerekçelerine bakıldığında, erkeğin barışma isteğinin reddedilmesi, kadının boşanmak istemesi, erkeğin reddedilmesi veya terk edilmesi, Kadının ayrılmak istemesi gibi durumların neden olduğu görülmüştür.

Koç ve Kutlar'a (2021) göre namus cinayetleri, manevi değerler, boşanma veya evlenmeyi istememe gibi nedenler kadın cinayetlerine sebep olabilmektedir. İncelenen çalışmalarda cinayetlerin temel sebebinin boşanma ya da ayrılmayı istemek ve kıskançlık krizlerinin olduğu vurgulanmıştır.

Ocaklı'ya (2021) göre ülkemizde medyaya yansıyan şiddet eylemleri incelendiğinde şiddetin nedeni olarak; boşanmayla alakalı problemler, aldatma olayları, okullarda öğrencilerin kendileri ile ya da öğretmenleri ile ilgili yaşamış olduğu problemler, kıskanç-

lık, ekonomik problemler, şeref ve namus kavramına yönelik algıların bulgulandığı görülmektedir. Kadın cinayeti olaylarına bakıldığında ise şiddet görme, boşanmayı isteme gibi durumlar göze çarpmaktadır. Boşanmayı yasak olarak gören toplumlarda, boşanmayı isteyen kadınlar şiddete maruz kalabilmekte hatta cinayet kurbanı olabilmektedir.

Yılmaz ve Ören'e (2021) göre kadın cinayetleri çoğunlukla kadının eşi, partneri ya da eski eşi tarafından meydana gelmektedir. Erkeklerin cinayet işleme sebebi olarak en çok kadının boşanmak ve ayrılmak (%28) istemesi olduğu ileri sürülmektedir. Kadın cinayetleri her geçen gün artmakta ve medyada yer almaktadır. Medya bu konunun gündeme getirilmesi, sorunun tespit edilmesi görünür hale getirilmesi bakımından ve toplumun çoğunluğuna ulaştırılması açısından önem arz etmektedir.

Akogul ve Filiz (2021) yaptıkları çalışmada günlük hasta sayısı ile google topluluk hareket raporları arasındaki ilişkilerin negatif binom regresyonla incelemişlerdir.

Aslan ve Kırışkan'a (2022) göre kadın cinayetlerinde, kıskançlık, tutuklu faillerin işledikleri cinayet için gösterdikleri sebeplerin başında gelmektedir. Kıskançlık sebebinin sonra, sırası ile kadının boşanma talebinde bulunması veya ayrılmayı istemesi, namus ve nefret olarak belirtilen nedenler gelmektedir. Kadının boşanma veya ayrılma isteğini kabullenemeyen erkek, çözümü şiddete başvurmakta bulunmaktadır.

Cıngı ve Cıngı (2022) yaptıkları çalışmada kadına yönelik şiddet ve kadın cinayeti haberlerine toplumun verdiği tepkiler araştırılmış, farklı yaş, cinsiyet ve medeni duruma sahip 20 katılımcıyla kapsamlı görüşmeler yapılmıştır. Yapılan görüşmelerde, şiddetin çok erken yaşlarda aile içerisinde verilecek eğitimlerle birlikte engellenebilir olduğu, haberlerde yer verilen ayrıntıların insandaki saldırganlık eğilimini açığa çıkararak olumsuz davranışlara potansiyel oluşturduğu, yaptırımların yetersiz kalması ve haberlerin hem sosyal medyada hem de ana haber bültenlerinde sık bir şekilde yer almasının durumu sıradan hale getirdiği ve kadınlara karşı uygulanan pozitif ayrımcılığın bazı durumlarda suiistimal edilerek kadınlara daha çok zarar verdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Uyanık ve Seymen'e (2023) göre kadınların öldürülme sebeplerinin başında tartışmanın geldiği, European Institute for Gender Equality (2021) raporuna göre ise kıskanma, sahiplenici tutum ve boşanmayı isteme nedeniyle kadınların katledildiği bilgisi kayıt altına alınmıştır.

Beşe'ye (2024) göre yakın partner cinayetlerinde (eş, eski eş, sevgili vb.) boşanma, kıskançlık, reddedilme, aldatma ve ayrılma isteği sık görülen ortak nedenler arasındandır. Eski eş tarafından işlenen yakın partner cinayetlerinin altında yatan nedenlerin birincisi

ayrılma isteği ya da reddedilmektir. Sevgili tarafından işlenen yakın partner cinayetlerinde ayrılık/ret yine birinci nedendir. Eski sevgili tarafından işlenen yakın partner cinayetlerinde de ayrılık/ret birinci sebep olmaktadır.

Dereli ve arkadaşları (2024) yaptıkları çalışmada Denizli ilinde meydana gelen kadın cinayeti vakalarının sosyodemografik özelliklerinin değerlendirilmesini ve literatür bilgileri eşliğinde tartışılarak çözümü için öneriler sunulmasını amaçlamışlardır. 2012-2022 yılları arasında Denizli ilinde meydana gelen kadın cinayeti vakalarının olay yeri inceleme tutanakları ve otopsi raporları dünden bugüne şeklinde incelenmiş; olgular yaş, medeni hal, eğitim durumu, şiddeti uygulayan kişi, cinayetin yöntemi, olay yeri, ölüm sebebi faktörleri açısından değerlendirilmiştir. 2012-2022 yılları arasında Denizli ilinde 41 kadın cinayeti olgusu olduğu tespit etmişlerdir. Vakalarda çoğunlukla failin yakın partner olduğu görülmüş, cinayet genellikle kadının evinde meydana gelmiş, en sık kullanılan öldürme şeklinin ise ateşli silahlar olduğu tespit edilmiştir. Kadına yönelik şiddetin önüne geçici politikalar, şiddet sonrası hizmetlere erişim fırsatlarının genişletilmesi ve bu tür şiddetin sona ermesini sağlayacak kanun, politika ve eylem planlarının desteklenmesinin kadın cinayetlerinin azaltılması noktasında etkili olabileceği sonucuna ulaşmışlardır.

Ilgın ve Karagül'e (2024) göre günümüzde kadın cinayetlerine giderek artmaktadır. Her gün bir kadın sadece kadın olmasından dolayı çeşitli bahaneler ileri sürülerek öldürülmektedir. Bu kapsamda, şiddet sebebiyle öldürülen kadınlar için dijital bir anıt olan Anıtsayaç'tan elde edilen verilere bakıldığında 2018 yılından 2024 yılına kadarki süreci kapsayan 5 yılda en çok kadın cinayeti işlenen yerleri İstanbul, İzmir, Antalya ve Ankara illeri oluşturmaktadır. Ayrıca Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu Temmuz (2024) Raporu'na göre sadece temmuz ayında 23 kadın cinayeti meydana gelmiş, 23 kadın ise şüphe uyandıracak bir biçimde ölü bulunmuştur. Öldürülen kadınların 4'ü boşanmayı istediği, barışmayı reddettiği, evlenmek istemediği, ya da ilişkiyi reddettiği için kendi hayatlarına dair karar vermek istemeleri bahanesi ile 1'i annelerinin boşanmasını istemesi bahanesiyle öldürülmüş, diğer 18 kişinin öldürülme bahanesi bulunamamıştır.

Kadın Cinayetlerine İlişkin Küresel Tahminler Raporu'na (2024) göre dünya genelinde cinayet mağdurlarının büyük çoğunluğunu erkekler oluşturmakta olup 2023 yılında tüm cinayet mağdurlarının yaklaşık %20'si kadındır. Fakat eş, sevgili veya aile bireyi tarafından işlenen cinayetlere bakıldığında kadınların oranı %56'dır. Kasıtlı olarak öldürülen kadınların yaklaşık %62'si eşi, sevgilisi veya aile bireyleri tarafından öldürülmüştür. Buna karşılık erkek cinayetlerinin yalnızca %12'si eşi, sevgilisi ya da aile bireyleri tarafından meydana gelmiştir.

Tuysuz'un (2024) yaptığı çalışmada 2019-2022 yılları arasında Türkiye'de kadın ya da kız çocuklarının ölümüyle sonuçlanan cinayet vakalarının ayrıntılı analizlerine yer verilmiştir. Yapılan araştırma tüm Türkiye'yi kapsamaktadır. Türkiye'de kadın cinayeti olaylarında bir yükseliş gözlemlenmiştir. Kadın cinayetleri maktullerinin çoğunlukla evli olduğu görülmektedir. Yaz aylarında Türkiye'de kadın cinayetlerinin artış göstermesi ve cinayet kurbanlarının çoğunluğunun evli kadınlar olması, toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve ataerkil toplum yapısının bir sonucu olabileceğini ve evli kadınların hedef olması, evlilik kurumundaki güç eşitsizliği ile ilişkilendirilebileceğini ifade etmiştir. Araştırmada 60 yaş ve üzeri şüphelilerin çoğunluğu ise evlilik birliği içerisindeki tartışmalar neticesinde ya da kendilerinden boşanmak isteyen eşlerinin bu talebi karşısında kadın cinayeti işlemişlerdir.

Çağırkan (2025) yaptığı çalışmada Türkiye'de gerçekleşen kadın cinayetlerini sosyolojik bir perspektiften incelemiştir. Kadın cinayetlerinin sayısal eğilimlerini, mağdurların demografik özelliklerini ve öldürülme biçimlerini çok boyutlu olarak analiz etmeyi amaçlamıştır. Yapılan analiz sonucunda belirtilen vakalar içinde medeni durumu kayıtlarda evli olan kadınların mağduriyetinin belirgin biçimde yüksek olduğuna işaret etmektedir. Bununla birlikte, bekâr ya da dini nikâhlı kadınların da cinsiyet temelli şiddetin hedefi olabildiği görülmektedir.

Filiz (2025) yaptığı çalışmada 2024 yılında ülkemizde meydana gelen kadın cinayetlerinin detaylıca çözümlenerek toplumun kadın cinayetlerine karşı bilinçlendirilmesini amaçlamıştır. Yapılan araştırmalarda kıskançlık, ayrılma ya da boşanma talebi, partnerin kontrol kaybı hissi gibi dinamiklerin şiddeti ölümcül boyuta yani cinayete taşıdığını ortaya koymaktadır. Toplumsal cinsiyet rolleri ve ataerkil normlar da kadın cinayetlerinin arka planındaki yapısal sebeplerden biridir. Erkek egemen toplum yapısının hâkim olduğu toplumlarda kadının bağımsızlık girişimleri veya eşitlikçi talepleri, erkekler tarafından tehdit olarak görülebilmekte ve bu durum cinayete dönüşebilmektedir. Öte yandan ekonomik olarak yaşanan zorluklar, işsizlik, göç süreçleri de kadın cinayetlerini tetikleyen faktörler olarak değerlendirilmektedir.

Gümüş'e (2025) göre kadın cinayetlerinin işlenme sebebi genel olarak eşler arası kıskançlık, ayrılmak /boşanmak istemek ya da namusun bahane edilmesidir. Cinayeti işleyenler genellikle eşler, sevgililer veya eski eş ya da partnerlerdir. Kadın cinayetlerini en sık görülen türlerinden biri yakın partner cinayetleridir. Bu cinayetlerde fail genelde kadının mevcut eşi veya eski eşi/partneridir. Çoğunlukla ayrılık veya boşanma süreçle-

rinde ortaya çıkan bu vakalar kadınların ekonomik olarak bağımsızlık elde etmeyi istemesine yönelik bir tepki olarak meydana gelmektedir. Bu durum, kadınların en yakınında bulunan erkekler tarafından korkutulup tehdit edildiğinin ve şiddetin ev içinde kalıcı bir sorun olduğunun bir işaretidir. Sosyal farkındalık ve şiddetle mücadele sistemlerinin güçlü hale getirilmesi, kadınların yaşama hakkının korunması açısından oldukça önemlidir. Kadın cinayetlerinin önüne geçilmesi için alınması gerekli tedbirler ve toplumsal farkındalık çalışmaları detaylıca ele alınmalıdır. Kadınların maruz kalmış olduğu şiddeti sonlandırmak için hukuki süreçlerin güçlü hale getirilmesi ve topluma bu konuda farkındalık kazandırılması gereklidir. Kadın cinayetlerinin sadece bireysel bir suç görülmesinden ziyade, toplumsal bir sorun olarak ele alınarak sürekli çözüm yolları bulmak mecburi bir zorunluluktur.

Havle'nin (2025) çalışmasına göre, kadın cinayeti faillerinin şiddeti meşrulaştırmak amacı ile öne sürdükleri gerekçeler, çoğunlukla kadınların geleneksel toplumsal cinsiyet rollerinin dışına çıkan davranışlarıyla ilişkilendirilmektedir. Örneğin, maktulün boşanma davası açması veya tazminat talebinde bulunarak yasal haklarını kullanması, fail tarafından bir "kin nedeni" olarak değerlendirilmiştir. Bu durum, kadının ayrılma ve bağımsız bir yaşam kurma iradesinin, fail tarafından ataerkil otoritesine yönelik bir meydan okuma olarak algılandığını ve bu algının kadın cinayetini meşrulaştıran bir gerekçe olarak sunulduğunu göstermektedir.

Koç'a (2025) göre erkeklerin kadın partnerlerine karşı uyguladığı şiddet, tecavüz, duygusal istismar ve fiziksel şiddet gibi çeşitli biçimler almaktadır. Partner şiddeti tipik olarak seri ve tekrarlayıcıdır; ayrılık veya boşanmadan sonra da devam edebilir ve bazı durumlarda bir kadının partneri tarafından öldürülmesiyle sonuçlanabilmektedir. İlişkinin bitmesi her zaman istismarında bitmesi anlamına gelmez, istismar devam edebilmekte veya artabilmektedir.

Ova'ya (2025) göre Türkiye'de kadın cinayetlerine bakıldığında işlenen cinayetler her geçen yıl artmakta ve artmaya da devam etmektedir. Faillerin büyük oranda eşi, boşandığı ya da boşanma aşamasındaki eski eşi, sevgilisi veya eski sevgilisi gibi tanıdık erkeklerden oluştuğu görülmektedir.

Türkkan ve arkadaşları (2025) yaptığı çalışmada dünya genelinde kadın cinayetlerinin %55,3' ünün partner şiddetiyle ilgili olduğunu ve %39' nun yakın ya da eski partnerler tarafından işlenmekte olduğunu, özellikle de gelişmekte olan ülkelerde dünya genelinde olan cinayet oranından daha yüksek olduğu (%59) ifade etmişlerdir.

Ak'a (2025) göre Türkiye'deki kadın cinayetlerinin en önemli nedenlerinden bir tanesi kadınların boşanma talepleridir. Kadın cinayetleri incelendiğinde faillerin yüksek oranda yakın partner özellikle eş ya da eski eş arasından çıktığı gözlemlenmiştir. Kadının boşanma talebi, erkeği reddetmesi ya da terk etmesi artık kadın cinayetlerinde başrol oynayan nedenler olarak ortaya çıkmaktadır.

Uluyol'un (2026) yaptığı çalışmada 2018-2023 yılları arasında Türkiye'de kadın cinayetlerinin sosyodemografik özellikleri ve risk faktörleri incelenmiştir. Veriler, öldürülen kadınları belgeleyen Anıt Savaş platformundan elde edilmiş ve en az üç haber kaynağı aracılığı ile doğrulanmıştır. Kadınların genellikle eşleri veya eski eşleri tarafından, çoğunlukla kendi evlerinde ve ateşli silahlarla öldürüldüğü; cinayetlerin ise sıklıkla tartışmalar, ayrılık girişimleri, kıskançlık veya sözde "namus" gerekçesiyle işlendiği bulunmuştur.

Tülü'ye (2026) göre kadınlara yönelik uygulanan yakın partner cinayeti, erkeklerin ataerkil bir toplumda, erkek ve kadın cinsiyet rollerinin belirgin olduğu bir ortamda, partnerlerinin özerkliğini kabul edememesinden kaynaklanmakta ve erkeklerin egemenliklerini sürdürme çabasıyla gerçekleşmektedir. Kadın cinayetlerinin %85'i mevcut eş ya da eski eş tarafından işlenmektedir. Kadın cinayetleri Türkiye'de gün geçtikçe artmakta ve kadınların güvenliği açısından ciddi bir sorun olmaktadır. Bu durum, yakın ilişkilerde meydana gelen şiddete yönelik önleme programlarına olan ihtiyacın, ülkemiz açısından ne kadar gerekli olduğunu da gözler önüne sermektedir. Bu noktada, konuya ilişkin risk değerlendirme araçlarının ülkemize uyarlanması ya da ülkemize özgü risk değerlendirme araçlarının geliştirilmesi, vakaların erkenden tespit edilmesine yardımcı olacaktır. Böylece, sağlık profesyonellerinin, kolluk kuvvetlerinin ve mağdur destek kurumlarının konuya ilişkin çalışmaları da kolaylaşmış olacaktır. Aile ilişkilerinin sağlıklı bir şekilde kurulması, yakın partner şiddetinin ve dolayısıyla yakın partner cinayetinin önüne geçilmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Bu, olumsuz davranışların birincil olarak önlenmesinin yanında, olumlu ve sağlıklı ilişkilerin teşvik edilmesini de içermektedir. Kültürel açıdan yetkin, bilgilendirici ve şiddeti önlemeye yönelik eğitim programlarının geliştirilmesi, uygun risk değerlendirmelerinin ve müdahalelerin etkisini artırmaya yardımcı olacak ve aile içi şiddeti önlemeye yönelik yapılan hizmetlerinin sunumunu da değiştirecektir. Yakın partner cinayetlerini azaltmak için ekonomi, eğitim, sağlık, adalet ve sosyal hizmet sistemlerini içeren kapsamlı politikaların üretilmesinin gerekli olduğu sonucuna varılmıştır.

Pamuk ve Yavuz'a (2026) göre kadın cinayetlerinin eş, eski eş, boşanma aşamasındaki eş, sevgili veya eski sevgili tarafından işlendiği; kıskançlık ve kaybetme korkusu, reddedilme, sosyal medyanın kullanım uzaklaştırma/tedbir kararlarındaki ihmaller sebebiyle meydana geldiği bulgulanmıştır.

3. MATERYAL VE YÖNTEM

Bu çalışma, Türkiye'de kadın cinayetlerini etkileyen temel sosyal, demografik ve ekonomik faktörlerin belirlenmesini amaçlayan nicel bir araştırmadır. Çalışmada, kadın cinayetlerinin sayısal olarak gözlemlenen ve pozitif tam sayı değerlerinden oluşan bir bağımlı değişken olması sebebi ile sayım verisi (count data) analizine uygun istatistiksel yöntemler tercih edilmiştir. Bu kapsamda, bağımlı değişken ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesinde öncelikle Poisson regresyon modeli kullanılmıştır. Ancak sayım verilerinde sıklıkla karşılaşılan aşırı yayılım (overdispersion) probleminin varlığı göz önünde bulundurularak, Poisson regresyon modeline alternatif ve daha esnek bir yaklaşım sunan Negatif Binom regresyon modeli de analize dâhil edilmiştir. Böylece, her iki modeli birbiri ile karşılaştırılarak kadın cinayetleri üzerinde etkili olan faktörlerin daha güvenilir ve tutarlı biçimde belirlenmesi hedeflenmiştir.

3.1. Poisson Regresyon Modeli

Poisson Regresyonu, bağımlı değişkenin sayma verisi (0, 1, 2, 3... gibi tam sayılar) olduğu ve belirli bir zaman veya mekân aralığında nadir gerçekleşen olayların modellenmesinde kullanılır. Poisson regresyon, sayıma dayalı olarak elde edilen verilerde en sık kullanılan yöntemlerin başında gelmektedir. Bağımlı değişken Poisson dağılımından gelmektedir. Poisson dağılımında log bağlantı fonksiyonu kullanılmasından dolayı Logli-neer model olarak da adlandırılmaktadır (Agresti, 2002, aktaran Kılıç vd., 2023). Poisson regresyon tıptan ekonomiye kadar birçok disiplinde kullanılmaktadır. x_i ve y_i bir veri setini oluşturan gözlemler olsun. x_i bağımsız değişkenlerin bir vektörü ve y_i ise bağımlı değişkenlerin bir vektörü olmak üzere Poisson modele ilişkin olasılık fonksiyonu aşağıda verildiği gibidir (Agresti, 2002, aktaran Kılıç vd., 2023).

$$f(y_i/x_i) = \frac{e^{-\lambda_i} \lambda_i^{y_i}}{y_i!}, \quad y_i = 0,1,2, \dots \quad (1)$$

Burada, λ_i Poisson dağılımının ortalamasıdır. Sayma verilerinin analizinde kullanılan standart regresyon modeli Poisson modelidir. Poisson regresyon modeli, Poisson olasılık dağılımına dayanmaktadır. Poisson modelinde, gözlemlerin bağımsız olma koşulu sağlanmalıdır. Poisson regresyon modelinin ana özelliği ortalama ile varyansın birbirine eşit olmasıdır. Ama pratikte ortalama ve varyansın birbirine eşit olması nadiren

mümkündür. Genellikle varyans ortalamadan daha büyüktür ve bu durumda aşırı yayılım söz konusudur. Aşırı yayılım durumunda kullanılan alternatif modellerden biri Negatif Binom modelidir (Atchao, 2024).

3.2. Negatif Binom Regresyon Modeli

Poisson regresyon analizi yapılırken, sıklıkla varyansın ortalamadan büyük olduğu, yani aşırı yayılımın görüldüğü durumlarla karşılaşılır. Bu tür durumlarda, standart Poisson modelinin varsayımları ihlal edildiğinden, aşırı yayılımı modelleyebilen farklı sayma verisi modellerinin kullanılması gerekmektedir. Bu modeller arasında, karmaşık Poisson dağılımlarından türeyen ve en yaygın kullanılanlardan biri negatif binom regresyon modelidir. Dağılımının varyansının, dağılımının ortalamasından büyük olduğu durumda gerçekleşen aşırı yayılım sonucunda, parametre tahminlerinin etkinliğini sağlayan Negatif Binom regresyon modeli kullanılır (Agresti, 2007, aktaran Durmuş vd., 2021). Negatif Binom regresyon modeline ilişkin olasılık fonksiyonu aşağıda verildiği gibidir (Agresti, 2002, aktaran Kılıç vd., 2023).

$$P(y_i; \lambda_i, b \mid x_i) = \frac{\Gamma(y_i + b)}{\Gamma(b)\Gamma(y_i + 1)} \left(\frac{\lambda_i}{\lambda_i + b} \right)^{y_i} \left(\frac{b}{\lambda_i + b} \right)^b \quad (2)$$

Burada, b aşırı yayılım parametresidir. Negatif binom regresyon, Poisson modelindeki varyansın ortalamaya eşit olduğu şeklindeki kısıtlayıcı varsayımı genişleten Poisson regresyonunun bir genellemesidir. Bu model, Poisson-gamma karma dağılımına dayanmaktadır (Cameron ve Trivedi, 2013, aktaran Kılıç vd., 2023).

3.3. Zero Inflated Poisson Modeli

Zero Inflated poisson modeli, verilerde sıfır gözlem sayısının çok fazla bulunması sonucu aşırı yayılım ortaya çıkmakta ve aşırı yayılım gösteren verilerin analizinde bu model kullanılmaktadır (Selim ve Kılınc, 2021). Zero inflated poisson regresyon modeli iki parça halinde bulunan bir modeldir. Bu parçalardan biri pozitif sayma değişkenini modellemektedir. Diğerisi ise Logit model ile veri setinde bulunan sıfırları modellemekte kullanılır.

$$P(Y = y) = f(x) = \begin{cases} w + (1 - w)e^{-\lambda}, & y = 0 \\ (1 - w) \frac{e^{-\lambda} \lambda^y}{y!}, & y \geq 1, 0 \leq w \leq 1 \end{cases} \quad (3)$$

Burada, w sıfır yığılma olasılığını göstermektedir (Zhuo ve arkadaşları, 2008, aktaran Kılıç ve Bayrak, 2020).

3.4.Zero Inflated Negatif Binom Modeli

Sıfır Yığılmalı Negatif Binom regresyon modeli veri setlerinde sıfır değerinin fazla olması ve aşırı yayılım göstermesi durumunda diğer sayım verilerine alternatif bir model olarak kullanılmaktadır. Poisson regresyonun yetersiz kaldığı, aşırı yayılım ve sıfır değer ağırlığını modellemek için geliştirilmiş bir regresyon yöntemidir.

$$P(Y=y)=\begin{cases} w + (1 - w) \left(\frac{1}{1+k\lambda}\right)^{\frac{1}{k}}, y = 0 \\ (1 - w) \frac{\Gamma(y+\frac{1}{k})}{\Gamma(y+1)\Gamma(\frac{1}{k})} \left(\frac{1}{1+k\lambda}\right)^{\frac{1}{k}} \left(\frac{k\lambda}{1+k\lambda}\right)^y, y \geq 1 \end{cases} \quad (4)$$

Burada, k aşırı yayılım parametresidir. k sıfıra yaklaştığında model zero inflated poisson modeline dönüşür. Bu da iki modelin iç içe olduğunu gösterir (Zhuo ve arkadaşları, 2008, aktaran Kılıç ve Bayrak, 2020).

4. BULGULAR

Bu çalışmada çeşitli sosyoekonomik, demografik ve kültürel faktörler dikkate alınarak Türkiye’de 2023 ve 2024 yıllarında kadın cinayetlerinin etkileyen faktörler incelenmiştir. Kadın cinayetlerini etkileyen bu faktörler konuyla alakalı literatür, teorik çerçeve ve verilerin erişilebilirliği göz önüne alınarak belirlenmiştir. Çalışmada kadın cinayeti sayısı bağımlı değişken olarak ele alınmış, bağımsız değişkenler sosyoekonomik, demografik, kültürel boyutları kapsayacak şekilde çok boyutlu bir yaklaşımla seçilmiştir. Kadın cinayetleri sayısının bağımlı değişken olarak ele alındığı bu modelde kullanılan açıklayıcı değişkenler, büyük ölçüde kuramsal yaklaşımlar ve literatürde yapılan çalışmalar doğrultusunda belirlenmiştir.

Boşanma sayısı değişkeni, iller arasındaki nüfus büyüklüğü farklılıklarının etkisini azaltmak amacıyla nüfusa göre düzeltilerek boşanma oranına dönüştürülmüştür. Cinayet değişkeni sayı yapısında olduğundan, analizlerde log bağlantı fonksiyonlu genelleştirilmiş doğrusal modeller kullanılmış; temel model adayları olarak Poisson ve Negatif Binom regresyon modelleri değerlendirilmiştir. Ayrıca her iki yılda da sıfır cinayet gözlenen il sayısının 17 olması nedeniyle, veride sıfır şişkinliği olasılığı dikkate alınmış ve bu kapsamda Zero-inflated Poisson ile Zero-inflated Negatif Binom modelleri de alternatif modeller olarak denenmiştir.

Model seçimi, aday modellerin uyum iyiliğini ve model karmaşıklığını birlikte değerlendiren Bayesyen Bilgi Kriteri (BIC) değerlerine göre gerçekleştirilmiştir. İllerin nüfus büyüklüklerindeki belirgin farklılıklar nedeniyle nüfus değişkeni modele dengeleyici terim olarak dâhil edilmiş ve böylece analizlerin kişi başına düşen cinayet oranını temsil edecek şekilde yürütülmesi sağlanmıştır. Elde edilen BIC değerleri Tablo 1’de sunulmuştur. Buna göre 2023 yılı verisi için en iyi uyum Negatif Binom regresyon modeli ile elde edilirken, 2024 yılı verisi için Poisson regresyon modeli en uygun model olarak belirlenmiştir.

Tablo 1. Modellere ait BIC değerleri

Aile	2023	2024
Poisson	349,896	353,454
Negatif Binom	346,961	357,663
Zero-inflated Poisson	351,357	357,315
Zero-inflated Negatif Binom	354,291	361,713

Vuong testi, i ie olmayan modellerin karşılaştırılmasına olanak sağlayan bir yön-temdir ve bu çalışmada Zero-inflated modellerin klasik Poisson ve Negatif Binom mo-dellere kıyasla ek bir açıklayıcılık sağlayıp sağlamadığını değerlendirmek amacıyla kul-lanılmıştır. Yapılan karşılaştırmalar sonucunda 2023 yılı için Negatif Binom modelinin, Poisson ve Zero-inflated Poisson modellerinden istatistiksel olarak anlamlı biçimde ay-ırışmadığı görölmüşür (Poisson için $p = 0,205$; Zero-inflated Poisson için $p = 0,093$). Buna karşın Zero-inflated Negatif Binom modele kıyasla Negatif Binom modelinin an-lamlı derecede daha üstün olduğu belirlenmiştir ($p < 0,001$). 2024 yılı verileri için yapılan analizlerde ise Poisson ve Negatif Binom modelleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı görölmüşür ($p = 0,453$). Bununla birlikte Poisson modeli, Zero-inflated Poisson ve Zero-inflated Negatif Binom modellere göre anlamlı düzeyde daha başarılı bulunmuştur (Zero-inflated Poisson için $p = 0,007$; Zero-inflated Negatif Binom için $p = 0,017$). Tüm bu sonuçlar birlikte değerlendirildiğinde, 2023 yılı için en uygun modelin Negatif Binom, 2024 yılı için ise Poisson regresyon modeli olduğu belirlenmiş-tir. Seçilen modellerin kararlılığı ayrıca değerlendirilmiştir. Buna göre, 2023 yılı mode-linde tahmin edilen değerler ile gözlenen değerler arasındaki korelasyon 0,953 iken, 2024 yılı için bu korelasyonun 0,971 olduğu görülmüş; her iki yılda da modellerin gözlenen değerleri yüksek düzeyde temsil ettiği sonucuna ulaşılmıştır.

2023 yılında en uygun model negatif binom regresyon olup, nüfus etkisi offset terimi ile kontrol edilerek cinayet oranına göre değerlendirme yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 2’de verilmiştir. Bulgular, modele dahil edilen değişkenler arasında yalnızca boşanma oranının cinayet oranı ile istatistiksel olarak anlamlı biçimde ilişkili olduğunu göstermektedir. Boşanma oranının IRR değeri $3,79 \times 10^7$ olup oldukça yüksek bir etkiye işaret etmektedir ($p < 0,001$). Bu bulgu, boşanma oranında bir birimlik artışı, cinayet oranında anlamlı ve çok büyük bir artışla ilişkili olduğunu göstermektedir. Bu büyüklük aynı zamanda boşanma oranı değişkeninin ölçüm lği nedeniyle (r. 0–1 aralığında oran kullanımı veya çok küçük birimlerle ifade edilmesi) IRR’nin aşırı büyümüş

olabileceğini düşündürmektedir; dolayısıyla yorum yapılırken “bir birim artış”ın pratik anlamı ayrıca dikkate alınmalıdır.

Diğer değişkenler açısından değerlendirildiğinde; işsizlik oranı, kaba doğum hızı ve istihdam oranı değişkenlerinin cinayet oranı ile anlamlı ilişkisi bulunmamıştır ($p > 0,05$). Benzer şekilde eğitim düzeyi değişkenleri (CE: cinsiyet eşitliği) ve okul öncesi/ilkokul/ortaöğretim/yükseköğretim düzeyleri arasındaki karşılaştırmaların da cinayet oranı üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkisi bulunmamaktadır. Model uyum ölçütleri açısından bakıldığında negatif binom dağılımının uygun olduğu, ayrıca saçılma oranının 1,143 düzeyinde olması nedeniyle modelin verideki değişkenliği yeterli düzeyde yakaladığı söylenebilir.

Tablo 2. 2023 yılı için Negatif Binom model sonuçları

Değişken	Beta	SH	IRR	IRR GA		Z	P
				%95 AL	%95 ÜL		
(Intercept)	-19,179	8.721	0,000	0,000	0,124	-2,199	0,028*
İşsizlik Oranı	-0,008	0,036	0,992	0,924	1,065	-0,218	0,827
Boşanma Oranı	167,120	23,238	3,79E+72	6,29E+52	2,29E+92	7,192	<.001**
Kaba Doğum Hızı	0,055	0,034	1,056	0,989	1,128	1,620	0,105
İstihdam Oranı	0,014	0,024	1,015	0,968	1,064	0,597	0,551
CE OÖ	-4,017	6,016	0,018	0,000	2380,945	-0,668	0,504
CE İÖ-OÖ	1,202	7,330	3,328	0,000	5,77E+06	0,164	0,870
CE İÖ-YÖ	7,753	5,020	2328,283	0,124	4,36E+07	1,545	0,122
Dağılım: Negatif Binom, n: 81, Sd: 73, logLik: -153,705, AIC: 325,41, BIC: 346,96, Saçılma: 1,143, Theta: 11,48							

* $p < 0,05$; ** $p < 0,01$; *** $p < 0,001$; IRR: Incidence Rate Ratio; CE: Cinsiyet eşitliği; İÖ; OÖ: Okul Öncesi; İÖ: İlkokul; OÖ: Orta öğretim; YO: Yükseköğretim

2024 yılı verilerinde en uygun model Poisson regresyon olarak belirlenmiştir ve yine nüfus büyüklüğü offset terimi ile kontrol edilmiştir. Sonuçlar Tablo 3’te verilmiştir. 2024 yılı sonuçlarında da cinayet oranı ile anlamlı ilişki gösteren temel değişken boşanma oranıdır. Boşanma oranı için IRR değeri $6,54 \times 10^{167}$ olup istatistiksel olarak anlamlıdır ($p = 0,02$). Etki büyüklüğünün aşırı yüksek olması, 2023 yılı bulgularına benzer biçimde, değişkenin ölçüm biriminin IRR büyüklüğünü dramatik biçimde şişirdiğini düşündürmektedir. Dolayısıyla bu sonuç, boşanma oranının cinayet oranı ile güçlü biçimde ilişkili olduğunu göstermekte; ancak büyüklüğün pratik yorumunda değişkenin ölçeklenmesi kritik önem taşımaktadır.

Diğer değişkenlerin tamamında (işsizlik oranı, kaba doğum hızı, istihdam oranı ve eğitim/CE karşılaştırmaları) istatistiksel anlamlılık bulunmamıştır ($p > 0,05$). Poisson modelinde saçılma oranının 1,325 olması, veride Poisson varsayımına göre bir miktar

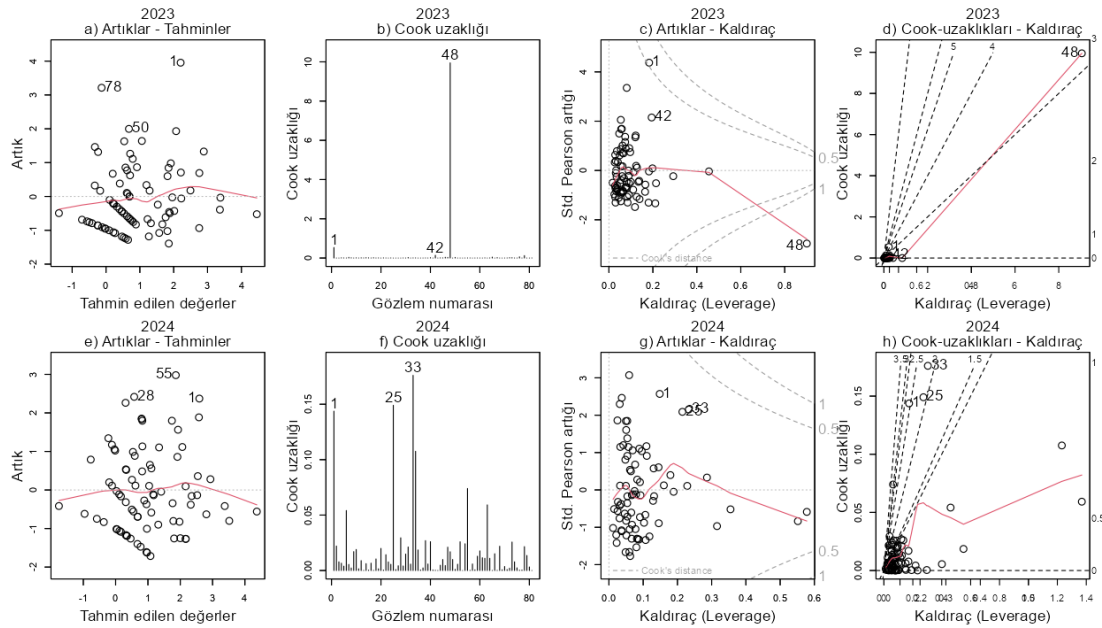
aşırı saçılma olabileceğine işaret etse de, model seçim sürecinde yapılan karşılaştırmalar sonucunda Poisson modelinin bu yıl için en uygun seçenek olduğu belirlenmiştir.

Tablo 3. 2024 yılı için Poisson model sonuçları

Değişken	Beta	SH	IRR	IRR GA		Z	P
				%95 AL	%95 ÜL		
(Intercept)	-11,765	6,977	0,000	0,000	6,748	-1,686	0,092
İşsizlik Oranı	-0,020	0,033	0,980	0,918	1,047	-0,592	0,554
Boşanma Oranı	386,410	122,306	6,54E+167	5,9E+63	8,40E+271	3,159	0,002**
Kaba Doğum Hızı	0,034	0,028	1,035	0,980	1,093	1,232	0,218
İstihdam Oranı	-0,024	0,020	0,977	0,939	1,016	-1,161	0,246
CE OÖ	-3,153	4,275	0,043	0,000	186,082	-0,737	0,461
CE İO-OÖ	-0,059	5,638	0,943	0,000	5,94E+04	-0,010	0,992
CE İO-YÖ	2,718	4,825	15,148	0,001	1,94E+05	0,563	0,573

Dağılım: Poisson, n: 81, Sd: 73, logLik: -159,149, AIC: 334,298, BIC: 353,454, Saçılım: 1,325

* $p < 0,05$; ** $p < 0,01$; *** $p < 0,001$; IRR: Incidence Rate Ratio; CE: Cinsiyet eşitliği; İO: OÖ: Okul Öncesi; İO: İlkokul; OÖ: Orta öğretim; YO: Yükseköğretim

Şekil 1. Artık analizi grafikleri. (a-d) grafikleri 2023 yılı, (e-h) grafikleri ise 2024'e ait grafiklerdir.

Şekil 1’de sunulan tanı grafikleri, her iki yıl için kurulan modellerin uyumu ile olası etkili gözlemlerin varlığını değerlendirmek amacıyla incelenmiştir. 2023 yılına ait artık–tahmin grafiğinde (a) artıkların genel olarak sıfır etrafında dağıldığı ve belirgin bir

sistematiik desen göstermediği görülmektedir. Bu durum, modelin genel anlamda uygun olduğunu düşündürmektedir. Bununla birlikte, aynı yıl için Cook uzaklığı grafiğinde (b) tek bir gözlemin belirgin biçimde  ne çıktığı ve Cook uzaklığının oldukça yüksek olduğu görülmektedir. Artık–kaldıraç grafiğinde (c) bu gözlemin aynı zamanda yüksek kaldıraç değerine sahip olduğu ve modele güçlü biçimde etki ettiği anlaşılmaktadır. Cook uzaklığı–kaldıraç grafiği (d) bu bulguyu desteklemekte, söz konusu gözlemin hem kaldıraç hem de Cook uzaklığı bakımından belirgin bir şekilde ayrıştığını göstermektedir. Dolayısıyla 2023 yılı modelinde, en az bir gözlemin parametre tahminlerini kayda değer biçimde etkileyebilecek düzeyde etkili gözlem niteliği taşıdığı sonucuna varılmaktadır.

2024 yılı için artık–tahmin grafiğinde (e) artıklar yine sıfır çevresinde dağılmakta ve modelin genel uyumunun kabul edilebilir düzeyde olduğu görülmektedir. Cook uzaklığı grafiğinde (f) bazı gözlemlerin diğerlerine göre daha yüksek değerlere sahip olduğu görülse de, 2023 yılındaki gibi tek bir gözlemin modeli baskın biçimde belirlediği bir yapı gözlenmemektedir. Artık–kaldıraç grafiğinde (g) kaldıraç değerlerinin genel olarak düşük–orta düzeyde seyrettiği, birkaç gözlemin göreli olarak öne çıktığı ancak bu gözlemlerin model üzerinde aşırı bir etki oluşturmadığı anlaşılmaktadır. Cook uzaklığı–kaldıraç grafiği (h) ise 2024 yılı için etkili gözlemlerin daha dağınık ve sınırlı etkiye sahip olduğunu, modelin birkaç gözlem tarafından aşırı derecede y nlendirilmediğini göstermektedir.

Artık tanılamaları sonucunda veri setinde model tahminleri üzerinde yüksek etkiye sahip gözlemler bulunduğu görülmüştür. Bu amaçla Cook uzaklığı değerleri hesaplanmış ve $4/n$ eşiğini aşan gözlemler etkili gözlem olarak değerlendirilmiştir. Buna göre 2023 yılı analizinde Adana, Konya, Muğla, Iğdır ve Karabük illeri; 2024 yılı analizinde ise Adana, Ankara, Erzurum, Mersin, İstanbul, Samsun ve şanlıurfa illeri nispeten yüksek etkiye sahip gözlemler olarak belirlenmiştir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, her iki yılda da artık desenleri modelin temel yapısının veriye makul düzeyde uyduğunu düşündürmektedir. Bununla birlikte 2023 yılı modelinde güçlü etkili gözlemlerin varlığı belirgin olup, sonuçların kararlılığının etkili gözlemler çıkarılarak yapılan duyarlılık analizi ile ayrıca değerlendirilmesi gerektiğine işaret etmektedir. 2024 yılı modelinde ise etkili gözlem yapısının daha zayıf olduğu ve modelin daha dengeli bir uyum sergilediği görülmektedir.

Etkili gözlemler çıkarıldıktan sonra 2023 yılı için Negatif Binom regresyon modeli yeniden tahmin edilmiştir ($n = 76$). Sonuçlar Tablo 4'teki gibidir. Güncellenmiş model sonuçlarına göre cinayet oranı ile anlamlı ilişki gösteren değişkenler boşanma oranı ve

kaba doğum hızı olarak belirlenmiştir. Boşanma oranının etkisi pozitif yönlü olup istatistiksel olarak anlamlıdır ($IRR = 9,56 \times 10^{173}$, %95 GA: $5,00 \times 10^{77} - 1,83 \times 10^{270}$, $p < 0,001$). Bu bulgu, boşanma oranındaki artışın cinayet oranında artış ile ilişkili olduğunu göstermektedir. Benzer şekilde kaba doğum hızı için de pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki gözlenmiştir ($IRR = 1,109$, %95 GA: $1,040 - 1,183$, $p = 0,002$). Buna göre kaba doğum hızındaki bir birimlik artışın, cinayet oranında yaklaşık %10,9'luk bir artış ile ilişkili olduğu söylenebilir.

Buna karşın işsizlik oranı, istihdam oranı ve eğitim düzeyi gruplarına ilişkin göstergeler istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p > 0,05$). Ayrıca saçılma değerinin 1,005 olması, etkili gözlemler çıkarıldıktan sonra modelin veriye daha dengeli uyum sağladığını ve model uyumunun iyileştiğini düşündürmektedir. Bu bulgular birlikte değerlendirildiğinde, 2023 yılı için boşanma oranına ilişkin etkinin etkili gözlemler çıkarıldıktan sonra da devam ettiği ve dolayısıyla temel bulgunun kararlı olduğu görülmektedir. Buna ek olarak kaba doğum hızının yalnızca etkili gözlemler çıkarıldıktan sonra anlamlı hale gelmesi, bu değişkenin etkisinin ilk modelde etkili gözlemler tarafından baskılanmış olabileceğini düşündürmektedir.

Tablo 4. 2023 yılı için etkin gözlemler çıkarıldıktan sonra Negatif Binom model sonuçları

Değişken	Beta	SH	IRR	IRR GA		Z	p
				%95 AL	%95 ÜL		
(Intercept)	-23,834	8,920	0,000	0,000	0,002	-2,672	0,008**
İşsizlik Oranı	-0,056	0,037	0,945	0,880	1,016	-1,524	0,127
Boşanma Oranı	400,605	113,111	$9,56E+173$	$5,00E+77$	$1,83E+270$	3,542	$<0,01^{***}$
Kaba Doğum Hızı	0,104	0,033	1,109	1,040	1,183	3,143	0,002**
İstihdam Oranı	0,013	0,020	1,013	0,975	1,053	0,663	0,507
CE OÖ	-6,543	5,840	0,001	0,000	134,784	-1,120	0,263
CE İO-OÖ	8,697	7,285	5985,963	0,004	$9,52E+09$	1,194	0,233
CE İO-YÖ	6,829	5,058	924,618	0,046	$1,87E+07$	1,350	0,177

Dağılım: Negatif Binom, n: 76, Sd: 68, logLik: -126,205, AIC: 270,41, BIC: 291.387, Saçılım: 1,005, Theta: 33819,071

* $p < 0,05$; ** $p < 0,01$; *** $p < 0,001$; IRR: Incidence Rate Ratio; CE: Cinsiyet eşitliği; İO: OÖ: Okul Öncesi; İO: İlkokul; OÖ: Orta öğretim; YO: Yüksek öğretim

2024 yılı için Poisson regresyon modeli etkili gözlemler çıkarıldıktan sonra yeniden tahmin edilmiştir ($n = 74$). Sonuçlar Tablo 5'te verilmiştir. Güncellenen model sonuçlarına göre cinayet oranı ile anlamlı ilişki gösteren temel değişken yine boşanma oranıdır ($IRR = 1,76 \times 10^{141}$, %95 GA: $2,87 \times 10^{22} - 1,08 \times 10^{260}$, $p = 0,19$). Bu sonuç, boşanma oranındaki artışın 2024 yılı için de cinayet oranında artış ile ilişkili olduğunu ve bu ilişkinin etkili gözlemler çıkarıldıktan sonra da devam ettiğini göstermektedir.

Diğer açıklayıcı değişkenler incelendiğinde, işsizlik oranı, istihdam oranı ve eğitim düzeyi gruplarının cinayet oranı üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkisi bulunmamıştır ($p > 0,5$). Kaba doğum hızı değişkeni ise pozitif yönlü bir etki göstermesine karşın sınırda anlamlılık düzeyindedir ($IRR = 1,063$, $p = 0,85$) ve bu nedenle $0,05$ anlamlılık düzeyi altında anlamlı kabul edilmemektedir. Saçılma değerinin $1,162$ olması ise Poisson modelinde hafif düzeyde aşırı saçılmanın sürdüğüne işaret etmekle birlikte, model seçim sürecinde Poisson modelinin en uygun model olarak belirlenmesiyle uyumludur.

Tablo 5. 2024 yılı için etkin gözlemler çıkarıldıktan sonra Poisson model sonuçları

Değişken	Beta	SH	IRR	IRR GA		Z	p
				%95 AL	%95 ÜL		
(Intercept=Sabit)	-19,938	8,160	0,000	0,000	0,019	-2,443	0,015*
İşsizlik Oranı	0,004	0,039	1,004	0,930	1,084	0,05	0,916
Boşanma Oranı	325,229	139,550	1,76E+141	2,87E+22	1,08E+260	2,331	0,0198*
Kaba Doğum Hızı	0,061	0,036	1,063	0,992	1,140	1,723	0,085
İstihdam Oranı	-0,007	0,025	0,993	0,946	1,043	-0,275	0,783
CE OÖ	-1,564	5,128	0,209	0,000	4849,822	-0,305	0,760
CE İO-OÖ	-0,578	7,245	0,561	0,000	8,24E+05	-0,080	0,936
CE İO-YÖ	8,304	5,370	4041,641	0,109	1,50E+08	1,547	0,122

Dağılım: Poisson, n: 74, Sd: 66, logLik: -131,509, AIC: 279,017, BIC: 297,45, Saçılım: 1,162

* $p < 0,05$; ** $p < 0,01$; *** $p < 0,001$; IRR: Incidence Rate Ratio; CE: Cinsiyet eşitliği; İO: OÖ: Okul Öncesi; İO: İlkokul; OÖ: Orta öğretim; YO: Yüksek öğretim

Etkili gözlemler çıkarıldıktan sonra her iki yılda da temel bulgunun korunduğu, yani boşanma oranının cinayet oranı ile pozitif yönlü ilişkisinin devam ettiği görülmektedir. Bu durum, söz konusu ilişkinin yalnızca birkaç uç gözlemin etkisiyle ortaya çıkmadığını ve model sonuçlarının genel olarak kararlı olduğunu desteklemektedir. Ayrıca 2023 yılı analizinde kaba doğum hızının anlamlı hale gelmesi, bu değişkenin etkisinin etkili gözlemler çıkarılmadan önceki modelde maskelenmiş olabileceğine işaret etmektedir. Sonuç olarak, etkili gözlemler çıkarıldıktan sonra elde edilen bulgular, ana model sonuçları ile büyük ölçüde tutarlı olup ilişkinin kararlı olduğunu göstermektedir.

5.TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmada, kadın cinayetlerini etkileyen sosyoekonomik ve demografik değişkenler 2023 ve 2024 yıllarına ait veriler çerçevesinde poisson regresyon ve negatif binom regresyon yöntemleri ile analiz edilmiştir. Analizde Türkiye İstatistik Kurumu ve Anıt sayaç sitesi tarafından yayımlanan veriler kullanılmış; kadın cinayeti sayısı bağımlı değişken olarak ele alınmış ve işsizlik oranı, boşanma oranı, istihdam oranı, kaba doğum hızı ile cinsiyet eşitliğine göre okul öncesi, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim eğitim düzeyleri bağımsız değişkenler olarak modele dâhil edilmiştir. Sayma verisi yapısına uygun olarak Poisson Regresyon ve negatif binom regresyon analiz modelleri kurulmuş, bilgi kriterleri yardımıyla en uygun link fonksiyonu belirlenerek parametre tahminleri gerçekleştirilmiştir. Elde edilen bulgular 2023 yılı için boşanma oranı ve kaba doğum hızının kadın cinayeti sayısı üzerinde istatistiksel olarak pozitif yönlü bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Buna karşılık işsizlik oranı, istihdam oranı ve cinsiyet eşitliğine göre tüm eğitim kademelerindeki eğitim düzeylerinin kadın cinayetleri üzerinde bir etkisi olmadığı belirlenmiştir. 2024 yılı sonuçları ise boşanma oranının kadın cinayeti sayısı üzerindeki pozitif etkisinin sürdüğünü; işsizlik oranı, istihdam oranı ve eğitim düzeyine ilişkin göstergelerin ise herhangi bir etkilerinin olmadığını ortaya koymuştur. Bununla birlikte, bu bulgu söz konusu değişkenlerin kadın cinayetleri üzerinde hiçbir etkisinin bulunmadığı şeklinde değerlendirmemek gerekir. Özellikle eğitim düzeyinin kadınların ekonomik özgürlüğü, toplumsal cinsiyet rollerine dair farkındalığı ve şiddete karşı güçlenmesi gibi mekanizmalar aracılığı ile dolaylı etkiler oluşturabileceği düşünülmektedir. Yine benzer şekilde işsizlik oranı, istihdam oranı ve cinsiyet eşitliği göstergelerinin etkileri de ekonomik, kültürel, hukuki ve bölgesel faktörlerle birlikte ortaya çıkıyor olabilir. Bu nedenle, mevcut çalışmada doğrudan istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanmamış olması, bu değişkenlerin kadın cinayetleri açısından önem taşımadığı anlamına gelmemektedir. Elde edilen bulguların örneklem yapısı, kullanılan değişkenler, analiz yöntemi ve araştırmanın kapsamış olduğu yıllar gibi unsurlardan etkilenmiş olabileceği değerlendirilmektedir. Aynı zamanda bu bulgular, kadın cinayetlerinin çok boyutlu bir yapıya sahip olduğunu ve yalnızca bireysel faktörlerle değil, makro düzeydeki sosyal, kültürel ve demografik göstergelerle de ilişkili olduğunu göstermektedir. Özellikle boşanma oranının her iki yılda da pozitif yönlü bir etki göstermesi, aile yapısındaki dönüşümlerin ve sosyal destek mekanizmalarının önemine işaret etmektedir. Literatürde yapılan çalış-

malarda da kadın cinayetlerinin genellikle toplumsal cinsiyet eşitsizliği, kadının boşanmak istemesi ve sonrasında kendine yeni bir hayat kurmak istemesi sebebiyle meydana gelmesi de yapılan çalışmanın bulguları ile örtüşmekte ve birbirini desteklemektedir. Bu bakımdan boşanma süreci sosyal hizmet uzmanları tarafından izlenmesi gereken bir risk dönemi olarak değerlendirilmelidir. Özellikle koruma tedbirleri, psikososyal destek, hukuki danışmanlık ve kadınlar için güvenlik planlaması bu süreçte önemlidir.

Sonuç olarak, kadın cinayetlerinin önlenmesine yönelik politika geliştirme süreçlerinde yapısal sosyokültürel göstergelerin dikkate alınması gerektiği ortaya konmuştur. Ayrıca kadın cinayetlerinde yalnızca cezaları arttırmakla kalmayıp riskin erkenden tespit edilmesi, kadının korunması son derece önemlidir. Bu kapsamda ayrılma veya boşanma sürecinde olan kadınlar “yüksek risk grubu” olarak değerlendirilmeli, uzaklaştırma kararları hızlı ve etkin uygulanmalı, elektronik kelepçe gibi koruyucu tedbirler yaygınlaştırılmalı, kolluk kuvvetleri risk değerlendirme eğitimi almalıdır. Kadınların ekonomik bağımsızlığını güçlendirilmeli iş bulma, meslek edinme ve maddi destek programları artırılmalı, Kadınların “gidecek yeri yok” duygusu ile şiddet ortamına dönmesi engellenmeli, sosyal destekler yaygınlaştırılmalıdır. Şiddet uygulayanlara karşı yalnızca cezalandırma değil, zorunlu iyileştirme programları uygulanmalı, öfke kontrolü ve davranış değişikliği programları yaygınlaştırılmalı, tekrarlayan şiddet vakaları yakından takip edilmelidir. Hukuki süreçler hızlandırılmalı, boşanma ve koruma davaları uzun sürmemeli, kadınların defalarca başvuruda bulunmasına gerek kalmadan sistem otomatik işlemeli ve ihlal durumunda anında yaptırım uygulanmalıdır. Toplumsal değişim ve dönüşüm toplumda kadına bakış değiştirilmeli ve eğitimde toplumsal cinsiyet eşitliğine yer verilmelidir. Sosyal hizmet disiplini açısından değerlendirildiğinde, kadın cinayetlerinin önlenmesi yalnızca ekonomik ya da eğitim göstergelerine odaklanan politikalar ile sınırlı kalmamalı; birey, aile, toplum ve politika düzeyinde de bütüncül müdahaleleri içermelidir. Bu kapsamda, risk altındaki kadınların erken dönemde tespit edilmesi, koruyucu ve önleyici sosyal hizmet uygulamalarının güçlendirilmesi, kurumlar arası iş birliğinin artırılması, toplumsal cinsiyet eşitliğini destekleyen farkındalık çalışmalarının yaygınlaştırılması ve kadınların sosyal destek mekanizmalarına erişiminin kolaylaştırılması büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, kadın cinayetlerinin altında yatan yapısal ve toplumsal sebeplerin daha iyi anlaşılabilmesi için gelecekte yapılacak araştırmalarda farklı sosyoekonomik, kültürel ve hukuki değişkenlerin birlikte ele alınması, sosyal hizmet uygulamalarına ve politika geliştirme süreçlerine bilimsel katkı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Agresti A. (2002). *Categorical data analysis (Second Edition)*. John Wiley and Sons.
- Agresti, A. (2007). *An introduction to categorical data analysis (Second Edition)*. John Wiley and Sons.
- Ak, H. Ş. (2025). Sanal alandan kamusal alana: kadın cinayetleri karşısında dijital tepki pratikleri ve feminist politikleşme. *Journal of History School*, 78, 4380- 4410.
- Akdağ, A. B. (2024). *Türk romanında kadın cinayetleri (1950-2010)* [Yayımlanmış doktora tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezDetay.jsp?id=12345>.
- Akgül, A., ve Uğurlu, Ö. (2021). Kadına Yönelik Şiddetin, Şiddeti Uygulayan ve Mekân Bağlamında İncelenmesi: Katledilmiş Kadınlar Örneği. *Planlama*, 31(1).
- Akogul, S., ve Filiz, E. (2021). Günlük Hasta Sayısı ile Google Topluluk Hareket Raporları Arasındaki İlişkilerin Negatif Binom Regresyonla İncelenmesi: Covid-19 Türkiye Örneği. *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 25(3), 679-684.
- Aslan, A., ve Kırışkan, I. (2022). Türkiye’de kadın cinayeti haberlerinin içerik analizi (2008-2021). *International Journal of Social Inquiry*, 15, 85–104.
- Atchao, O. D. (2024). *Poisson regresyon modelinde çoklu bağlantının incelenmesi* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezDetay.jsp?id=12345>
- Bardakçı, Ş., ve Oğlak, S. (2022). Toplumsal cinsiyet eşitsizliği endeksi ve Türkiye. *Toplumsal Politika Dergisi*, 3(1), 71-90.
- Baykal, K. C., Özgökbil Bilis, P., ve Bilis, A. E. (2023). *Çanakkale Yerel Basınında Kadının İstihdamı*. Ankara: İksad Yayınevi.
- Beşe, G. G. (2024). Messerschmidt’in Tasnifi ve Dijital Anıt Sayaç Üzerinden Türkiye’de 2024 Yılı Kadın Cinayetleri. *Akdeniz İnsani Bilimler Dergisi*, 14(2), 119-137.
- Bilim ve Aydınlanma Akademisi. (2021). *Türkiye’de kadın cinayetlerinin nedenleri ve öneriler* (Rapor). Bilim ve Aydınlanma Akademisi adresinden erişilmiştir.
- Bölükbaşı, Ö. (2022). Genel Olarak İstanbul Sözleşmesi ve Sözleşmenin 6284 Sayılı Kanun İle Karşılaştırılması. *Hukuk ve İktisat Araştırmaları Dergisi*, 14(2), 109-134. <https://doi.org/10.53881/hiad.1051072>

- Budak, C. (2022). Anayasa Mahkemesi'nin S.E. Kararı Işığında Kadına Yönelik Şiddeti Ve Kadın Cinayetlerini Önlemede İdarenin Sorumluluğu. *Marmara Üniversitesi Kadın ve Toplumsal Cinsiyet Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 140-166.
- Cameron, A. C., ve Trivedi, P. K. (2013). *Regression analysis of count data* (No. 53). Cambridge university press.
- Cıngı, Y., ve Cıngı, M. (2022). Medyada Yer Alan Kadına Yönelik Şiddet Ve Kadın Cinayeti Haberlerine Toplumun Tepkisi Üzerine Nitel Bir Araştırma. *Erciyes Akademi*, 36, 1813-1840.
- Cinsiyet, H. T. (2023). Toplumsal Cinsiyet ve Kadına Yönelik Şiddet: Sorunların Anlaşılması ve Toplumsal Değişim İçin Çözümler. *Sosyal Bilimler ve Sağlık Bülteni*, (8), 37-53.
- Çağırkan, B. (2025). Türkiye’de Kadın Cinayetleri: 2014–2024 Yılları Arasında Cinsiyet Temelli Şiddetin Sosyolojik Analizi. *Nişantaşı Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(2), 992-1004.
- Çaldak, H. (2021). Üniversite öğrencilerinin bakış açısı ile “Kadına Şiddet” kavramı. *Temaşa Erciyes Üniversitesi Felsefe Bölümü Dergisi*, (15), 159-172.
- Çalışkan, M. (2019). İstanbul’da “Kadına şiddet” ve “Kadın cinayeti” vakalarına yönelik, nicel-nitel bir inceleme. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(1), 221-241.
- Çapcıoğlu, İ., Kaya, Y., Şahin, İ., Kocadaş, B., Arslantaş, H. A., Önür, H. T., ... ve Talas, M. (2020). Toplumsal Cinsiyet. *Kavramsal Olarak Toplumsal Cinsiyete Kısa Bir Bakış*, 3-26.
- Çetin, İ. (2014). Gelenek ve Modernite Arasında Türkiye’de Son Dönem Kadın Cinayetleri. *Sosyoloji dergisi*, (30), 41-63.
- Çıtak, G., ve Yücel, Y. (2022). Kadına El Kalkmaz: Peki Ya Dijital Şiddet? *Meyad Akademi*, 3(2), 162-169.
- Dalkılıç, R. A. (2021). Kadına yönelik şiddetle mücadele: Kamu politikası süreç analizi. *Reflektif Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(1), 61-82.
- Dereli, A. K., Yılmaz, A. Ö., ve Acar, K. (2024). Denizli’de 2012-2022 yılları arasında meydana gelen kadın cinayetlerinin retrospektif olarak değerlendirilmesi. *The Bulletin of Legal Medicine*, 29(1), 69-73.
- Doğrucan, A., ve Yıldırım, Z. (2020). Kadına yönelik aile içi şiddet üzerine bir inceleme. *Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(2), 122-138.

- Dönmez, E. (2021). Kasten Öldürme Suçunun Eski Eşe Karşı İşlenmesi. *Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi*, 11(1), 594-628.
- Durmuş, B., Güneri, Ö. İ., ve İncekırık, A. (2021). Bireylerin sigara alışkanlıklarını etkileyen faktörlerin belirlenmesi: Negatif binom regresyon analizi. *Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 28(4), 717-730.
- European Institute for Gender Equality. (2021). Defining and identifying femicide: a literature review. europa.eu
- Erden, G. ve Akdur, S. (2018). Türkiye’de kadına yönelik aile içi şiddet ve kadın cinayetleri. *Klinik Psikoloji Dergisi*, 2(3), 128-139
- Erükçü Akbaş, G. (2018). *Şiddete Tanıklık Etmek: Kadın Cinayetleri Sonrası Geride Kalanlar*. [Yayımlanmış doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezDetay.jsp?id=12345>
- Filiz, H. Ş. (2025). 2024 Yılında Türkiye’de İşlenen Kadın Cinayetlerinin Analizi ve Türkiye’deki Kadınların Kadın Cinayetlerine yönelik değerlendirmeleri. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 36(4), 789-820.
- Gazioğlu, E. (2013). Kadın cinayetleri: Kavramsallaştırma ve sorunlu yaklaşımlar. *Sosyal politika çalışmaları dergisi*, 7(30), 89-100.
- Gökkaya, V.B. (2018). *Toplumsal cinsiyet ve aile içinde kadına yönelik şiddet*. Gece Kıtıplığı.
- Göktan, Z. (t.y.). Anıt sayaç: Şiddetten ölen kadınlar için dijital anıt. Anıt Sayaç.
- Gülbahar, S. (2012). Toplumsal cinsiyet ve şiddet. Ankara Üniversitesi, 3.
- Gümüş, S. (2025). Türkiye’de Kadın Şiddette Eşlerin Rolü ve Bir İnceleme. *Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(37), 293-312.
- Güneş, E. (2025). Türk Toplumunda Boşanma Olgusu: Sosyoloji ve Sosyal Hizmet Perspektifinden Bir Değerlendirme. *Habitus Toplumbilim Dergisi*, Toplumsal Tedkikler, 281-304. <https://doi.org/10.62156/habitus.1784327>
- Güneş, G., ve Yıldırım, B. (2019). Cinsiyet Temelli Bir Savaş: Kadın Cinayetlerinin Medyada Temsili Üzerine Bir Değerlendirme. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 30(3), 936-964.
- Güngör, B. (2025). İklim Krizinde Ailenin Dönüşümü ve Toplumsal Cinsiyet Roller. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 26(Özel Sayı), 2265-2294. <https://doi.org/10.17494/ogusbd.1752405>
- Hamzaoglu, M., ve Konuralp, E. (2019). Geleneksel toplumlarda namus olgusu ve namus cinayeti: Türkiye örneği. *Kadın Araştırmaları Dergisi*, 1(18), 51-65.

- Haspolat, Y. K., Sağsöz, N., ve Orbak, Z. (2025). *Kadın ve Toplum*. Orient Yayınları.
- Havle, N. (2025). Yargısal Akıl Yürütmenin İzinde: Kadın Cinayeti Davalarında Tasarlama ve Haksız Tahrik Ayrımına Dair Bir Yargıtay Analizi. *İstanbul Üniversitesi Kadın Araştırmaları Dergisi*, 31, 1-12.
- Hekimoğlu, F. M. (2018). 2014-2016 Yılları Arasında Dijital Medya Kanalıyla Ulaşılan Kadın Cinayetlerinin Sosyodemografik Özellikleri. *Türkiye Klinikleri Journal of Forensic Medicine and Forensic Sciences*, 15(1), 1-9.
- Hüroğlu, G., Kahraman, A., & Baykal, A. A. (2021). Ayrılığın Ardından Ortaya Çıkan Ölümcül Şiddet. *Cumhuriyet Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 45(1), 183-196.
- İlgin, H. Ö., ve Karagül, D. (2024). Medya Ve Kadın Cinayetleri; Çanakkale Yerel Medya Örneği. *İletişim Bilimi Araştırmaları Dergisi*, 4(3), 235-245.
- Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu. (2025). *2024 Yılı Raporu*. KCDP Resmi Sitesi.
- Kafadar, H. (2018). Artan tehlike, medyada yansıyan kadın cinayetleri. *Adıyaman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 4(3), 1118-1125.
- Kahraman, A. B. (2021). Kadına Yönelik Şiddet Olgusunun Sosyolojik Analizi. *The Journal of Social Sciences*, (51), 1-18.
- Keleş, D. (2025). Kadın Cinayetleri ve Madunluk: Bir Kadını Öldürmeye Nereden Başlamalı? Eseri Üzerine Bir İnceleme. *Feminist Tahayyül: Akademik Araştırmalar Dergisi*, 6(2), 219-251.
- Kılıç, D., Akdur, H. T. K., ve Bayrak, H. (2023). Poisson ve Negatif Binom Regresyon Modellerine Alternatif Olarak Bell Regresyon Modelinin İncelenmesi: Hastanede Kalış Süresine Etki Eden Faktörlerin Belirlenmesi Türkiye Örneği. *Journal of the Institute of Science and Technology*, 13(2), 1256-1265.
- Kılıç, D., & Bayrak, H. (2020). Sayma Verisi Modelleri Üzerine Bir Karşılaştırma: E-Ticarette Yaşanan Sorunlar Türkiye Örneği. *Selcuk University Journal of Science Faculty*, 46(2), 85-102.
- Koç, G. (2025). The relation between divorce and IPV. *İstanbul Üniversitesi Kadın Araştırmaları Dergisi–Istanbul University Journal of Women's Studies*, (31), 58-67.
- Koç, Ö. Ü. P., ve Kutlar, A. (2021). Makroekonomik Göstergeler ve Kadın Cinayetleri Arasındaki İlişkinin Analizi: OECD Ülkeleri Üzerine Bir Araştırma.

- Küçük Aksu, S. (2022). Toplumsal cinsiyet bağlamında Türkiye’de eğitim ve kadın istihdamına yansımaları. *Anadolu Akademi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(1), 159-177. <https://izlik.org/ja69lh36wx>
- Mavili A. (2014). *Aile içi Şiddet, Kadının ve Çocuğun Korunması*. Elma Yayınevi.
- Ocaklı, L. (2021). Öldürme Suçunun Sosyolojik Sebepleri. *Güvenlik Bilimleri Dergisi*, 10(2), 493-516.
- Odman, M. T., ve Odman, L. (2017). *Erkeklerde Şiddet Mağduru*. Karahan Kitabevi, Adana.
- Orbay, İ. (2021). Görünmeyene Işık Tutmak: Psikolojik Şiddet. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 33(1), 267-290. DOI: 10.33417/tsh.975139
- Ova, N. (2025). Haber Üretimindeki Farklılıklar Bağlamında Kadın Cinayetlerinin Haber Medyasında Sunumu. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 14(2), 1140-1163.
- Öztürk, H. K. (2021). Kadın Cinayetleri Ve Yasal Mevzuat. *Tüm Yönleriyle Kadın Cinayetleri*, 155.
- Öztürk, M. ve Bulut, M. B. (Edlr.). (2021). *Tüm Yönleriyle Kadın Cinayetleri*. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Pamuk, K., ve Yavuz, B. (2026). Ölümle Sonuçlanan Kadına Yönelik Şiddet Haberleri Üzerine Nitel Bir Çalışma. *İmgelem*, 19, 203-229.
- Sallan Gül, S.(2013).*Türkiye’de Kadın Sığınma Evleri*. Bağlam Yayınevi.
- Sallan Gül, S., ve Altındal, Y. (2015). Medyada Kadın Cinayeti Haberlerindeki Cinsiyetçi İzler: Radikal Gazetesi. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 24, 168-188.
- Selim, S., ve Kılınç, G. (2021). Bebek Ölümlerini Etkileyen Faktörler Üzerine Sayma Veri Regresyon Modellerinin Karşılaştırmalı Analizi. *EKOIST Journal of Econometrics and Statistics*, 35, 147-179.
- Tellioğlu, F. R. (2021). 6284 Sayılı Kanun Kapsamında Koruyucu Ve Önleyici Tedbirler Ve Kanundan Yararlanacak Kişiler. *Dicle Üniversitesi Adalet Meslek Yüksekokulu Dicle Adalet Dergisi*, 5(2), 1-26.
- Tuncay, T., ve Tekin, H. H. (2021). *Sosyal Hizmet Mesleğinin ABC'si*: Temel kavramlar, sosyal sorunlar, çalışma alanları, müdahale ölçekleri. Ankara: Nika Yayınevi.

- Tüfekçi, İ. (2021). *Ekonomik, Hukuki Ve Siyasal Gelişmelerin Türkiye'de Kadın Cinayetleri Meselesine Yansıması* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezDetay.jsp?id=12345>
- Tülü, İ. A. (2026). Fail Tipolojisinden Risk Değerlendirme, Önleme ve Müdahale Programlarına Kadın Cinayetleri.
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) (2025). Erişim adresi: [tuik.gov.tr. https://veriportalı.tuik.gov.tr/tr/statistical-themes](https://veriportalı.tuik.gov.tr/tr/statistical-themes)
- Türkkan, T., Hatipoğlu, E., Yücel, İ., Kulakaç, N., Zeybek, H. İ., ve Sipahi, F. (2025). Kadına Yönelik Şiddet Araştırması: Gümüşhane İli Örneği. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 25(69), 988-1026.
- Tuysuz, E. (2024). İstatistiklerle Türkiye’de Kadın Cinayetleri 2019-2022. *Din ve Felsefe Araştırmaları*, 7(2), 111-116.
- Uluyol, F. M. (2026). Femicides in Turkey (2019–2023): Media-Reported Socio-Demographic Patterns, Motives, and Victim–Perpetrator Dynamics. *Akdeniz Kadın Çalışmaları ve Toplumsal Cinsiyet Dergisi*, 9(1), 317-338.
- UNODC ve UN Women (2024). *Femicides in 2023: Global Estimates of Intimate Partner/Family Member Femicides*. <https://www.unwomen.org>
- Uyanık, A., ve Seymen, Ö. (2023). Medyadaki Kadın Cinayetlerinin Dijital Platformlara Yansıması: Anıt Sayaç Üzerine Bir İnceleme. *Sağlık Bakım ve Rehabilitasyon Dergisi*, 2(3), 1-8.
- World Health Organization (WHO). (2002). *World report on violence and health*.
- Yayak, A. (2020). Kadına Yönelik Şiddetin Türkiye’deki Yüzü: Son 10 Yılda Basına Yansıyan 10 Şiddet Olayı. *Turkish Studies-Social Sciences*, 15(5).
- Yıldırım, S. (2018). Türkiye’de Son On Yılda İşlenen Kadın Cinayetleri Üzerine: Sebep, sonuç ve öneriler. *Mecmua*, (6), 1-21.
- Yılmaz, E., ve Ören, B. (2021). Kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetlerinin medyada yansıması. *Atatürk Üniversitesi Kadın Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 46-53.
- Zengin, B. (2021). Ataerkil Sistemin Temelleri ve Kadın Cinayetleri. *Tüm Yönleriyle Kadın Cinayetleri*, 50.
- Zhuo L, Stacey K, Lawrence JC, Lisa KH, Richard HLMO (2008). Modeling motor vehicle crashes for street racers using zero-inflated models. *Accident Analysis and Prevention*, 835–839.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Burcu Aksoy

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Sivas Cumhuriyet Üniversitesi/Sosyal Hizmet

Yüksek Lisans : Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Hizmet Yönetimi
Öğrenimi

Bildiği Yabancı : İngilizce

Diller

Bilimsel : -

Faaliyetler ve
Yayınlar¹

İş Deneyimi

Stajlar : Gümüşhane İl Sağlık Müdürlüğü Ruh Sağlığı birimi

Projeler : -

Çalıştığı : -

Kurumlar

Tarih : 24/06/2026